

ဟန်ချိုဝသုန်

ဇွဲလင်း

ဝမ်းကြီးအိုင်သုပုန်

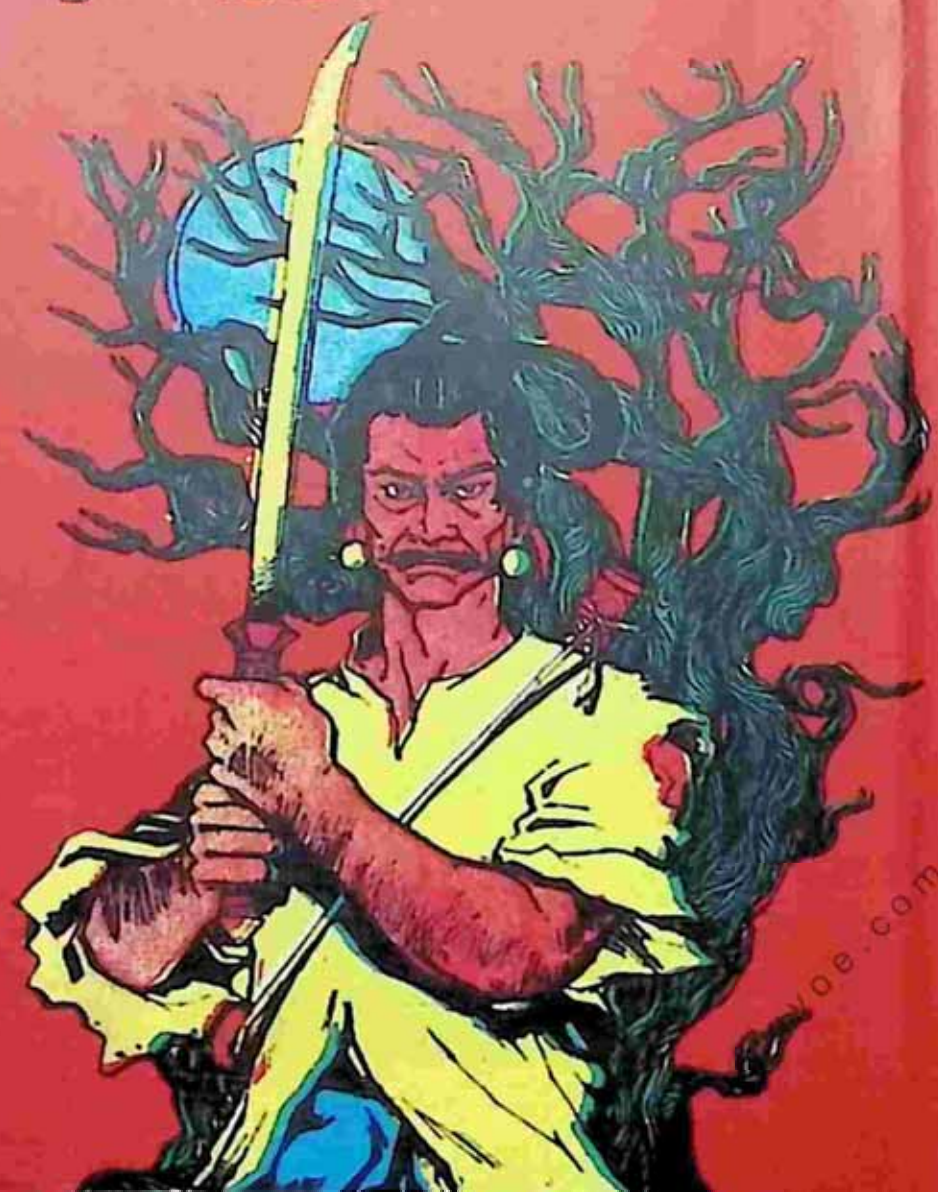
ဆရာဝံ တောင်သူလယ်သမား အရေးတော်ပုံ ပတိုင်းမိ

-ဝိသနာဒေဝတိကာလ-

နယ်ချဲ့အာဏာပိုင်နှင့် လက်ပါးစေ မုလိမိသေကြိုတို၏ စိန်ခွပ်ချယ် ခြိမ်းခြောက်ညှဉ်းပန်းပူနှင့် အတူ
သဿာပေလူ့စွန့်တော် အတစ်အကျပ် ဟာရာမဲ့ တောင်သူတို့ အန်တူ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည့်
ပြို့သစ်နယ် ဝါကြီးအိုင်ရွာသားတို့၏
စားတစ်လက်၊ လုံတစ်ချောင်း၊ ဝါရင်းတုတ်၊ ကိုယ်စီကိုင်းလှော်၊ သေပွေတိုဝွမ်းလျှူ၊ ခိုးလှူပြင်းတန်
တော်လှန်ပုန်တန်ဖျူ။

ဓမ္မလင်း

ဝါကြီးအိုင်သယုန်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် - (၁၉၇၇) အညာသားစာပေ
 ဒုတိယအကြိမ် - (၂၀၁၉) ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်
 (ဩဂုတ် ၂၀၁၉)
 အုပ်ရေ [၈၀၀]

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ခင်အေးမြင့်၊ ရာပြည့်စာပေ [၀၀၆၆၀]
 ၂၀၆၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးလပြည့်စေး (လပြည့်လင်းပုံနှိပ်တိုက်-၀၁၃၆၉)
 အမှတ် ၁၁(H)၊ ၅၅-လမ်း (အလယ်)၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာပုံ: ပန်းချီ နှင့် ဒီဇိုင်း
 ဝသုန် နှင့် လင်းဝဏ္ဏ

တန်ဖိုး
 ၃၀၀၀ ကျပ်

သတိပေးပါသည်
 ဤစာအုပ် ထုတ်လုပ်ဖွဲ့စည်းမှု ပုံစံသည် ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ မူပိုင် ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အညွှန်း၊ စာအုပ်ဝေဖန်ချက် ရေးခြင်းမှ လွဲ၍ ယခု ပုံစံအတိုင်း စာတစ်အုပ်လုံးကို ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဖြစ်စေ အခြားသော မည်သည့်ပုံစံသို့မျှ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ သုံးစွဲခွင့် မပြု။

စကားပလ္လင်

ကျွန်တော်သည် “ဝါးကြီးအိုင်သူပုန်” ဝတ္ထုကိုရေးရန် အချိန်အတန်ကြာကပင် အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဤဝတ္ထုပါ အချက်အလက်အချို့ကို ကျွန်တော် ဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ သွားရောက် လေ့လာလိုသေးသဖြင့်၊ သွားရောက် လေ့လာရန် လည်း အခွင့်မသာသဖြင့် ယင်းမျှ အချိန်ကြာညောင်းနေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဝါးကြီးအိုင်ရွာ ဟူသည်မှာ မြေလတ်ဒေသ မကွေးတိုင်း မြို့သစ် မြို့နယ်အတွင်း ၌ တည်ရှိပါသည်။

သို့သော် ယခု ဤဝတ္ထုရေးပြီးသည်အထိ ကျွန်တော် ဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ မသွားနိုင်ခဲ့ပါ။ မသွားနိုင်သည့် အဓိက အကြောင်းရင်းမှာ ယင်းအချိန်တွင် ကျွန်တော်၏ ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့နေမှုကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ (ယင်းအချိန် ဆိုသည် မှာ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ထိုနှစ်မတိုင်မီအခါကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤဝတ္ထုကို ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က ရေးသား၍ ပြီးခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ကျွန်တော်၏ ကျန်းမာရေး ကောင်းသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း ဥတုသုံးပါးစလုံး ကျွန်တော် ဆေးထိုး၊ ဆေးစား လုပ်နေရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဤကြားထဲမှပင် မသက်သာ ဘဲ ရှိနေတတ်ပါသေးသည်။ ဝေးလံသော ခရီးများ သွားလျှင် ပိုလို့ ဆိုးတတ် ပါသည်။

ကျွန်တော် ဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ လုံးဝ မရောက်ဖူးသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်ဆီက တစ်ခေါက် ရောက်ဖူးပါသည်။ ဝါးကြီးအိုင်ရွာတွင် ကျွန်တော် နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေ အတော်များများ ရှိပါသည်။ ယင်းမိတ်ဆွေများ အနက်မှ ဝါးကြီးအိုင် အလယ်တန်းကျောင်း ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးဘခင် သည် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်ပါသည်။

ဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားသောအခါ ကျွန်တော်၏ ငယ် သူငယ်ချင်း ဆရာကြီး ဦးဘခင်အိမ်တွင် တည်းခိုပါသည်။ အခြားမိတ်ဆွေများ

အိမ်သို့လည်း သွားရောက် လည်ပတ်ပါသည်။ ရွာတွင်း ရွာပြင်နှင့်တကွ ဘုန်းကြီးကျောင်းများသို့လည်း ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ရွာနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၊ ထိုဘုန်းကြီးကျောင်းများနှင့် ယင်းချောင်းကြီး စသည်တို့၏ တင့်တယ်လှပ သာယာပုံများကိုကား ဤဝတ္ထုတွင် အပြည့်အစုံ ရေးသားဖော်ပြထားသဖြင့် အထူးချဲ့ထွင်မရေးလိုတော့ပါ။

ကျွန်တော်သည် ထိုဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ ရောက်ရှိခဲ့စဉ်ကတည်းက ဝါးကြီးအိုင် ရွာကို အခြေခံထားကာ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ရေးရန် စိတ်ကူးပေါက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဘယ်အကြောင်းရပ်မျိုး ရေးမည်၊ ဘယ်သို့ ဇာတ်လမ်းဖွဲ့မည် ဟူ၍ကား ကြံစည် စိတ်ကူးခြင်း မပြုခဲ့မိပါ။ ထိုစဉ်အခါက ဝါးကြီးအိုင်ရွာမှ သူပုန်ထဖူးသည်ဟူ၍လည်း မကြားသိခဲ့ရပါ။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော ရွာကြီးတစ်ရွာ၊ လူနေလူထိုင်မှ စ၍ အခြား တောရွာနေ လူများနှင့် မတူမူဘဲ အသိ၊ အမြင်၊ အကြား ကြွယ်ဝ တိုးတက်မှုရှိသော ရွာကြီးတစ်ရွာဟူ၍သာ မှတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။

ထိုနောက် ကျွန်တော်သည် ဦးကိုကိုလေး (မောင်ဒေါန) နေအိမ်သို့ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ဤတွင် ဦးကိုကိုလေးက ဂဠုန်ဆရာစံ သူပုန်မထမီ ဝံသာနုခေတ်မှာ နယ်ချဲ့အစိုးရက သဿမေမေ အခွန်ငွေများ အတင်းအကျပ် တောင်းခံမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဝါးကြီးအိုင်ရွာက သူပုန်ထခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ထိုသူပုန်ထသည့်အကြောင်း ဝတ္ထုရေးလျှင် ကောင်းမည်၊ အဲဒါ ခင်ဗျား ရေးပါလားဟု ကျွန်တော့်အား တိုက်တွန်းစကား ပြောပါသည်။ နဂိုကမှ ဝါးကြီးအိုင်ရွာကို အခြေခံထားကာ ဝတ္ထုရေးချင်နေသော ကျွန်တော်သည် ယင်းစကားကြားပြီးနောက် အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သွားကာ မဆိုင်းမတွပင် ဦးကိုကိုလေးအား 'ကျွန်တော် ရေးမယ်ဗျာ' ဟု ဝန်ခံ ကတိပေးလိုက်ပါသည်။ ဦးကိုကိုလေးသည် မြို့သစ် မြို့သားတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ဦးကိုကိုလေးမှာ ဝါးကြီးအိုင်ရွာက သူပုန်ထသည်ဆိုသော အကြောင်းလောက်သာ သိပြီး ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ ထ သည်၊ ဘယ်သူတွေ ပါသည်ဟူ၍မူ အသေးစိတ် ပြောမပြနိုင်ပါ။ သို့သော် ကိစ္စမရှိ၊ ကျန်သော အချက်အလက်များကို ကျွန်တော့်ဘာသာ ကျွန်တော် လေ့လာ စုံစမ်းယူမည်ဆိုပြီး ကြော်ငြာရန် အတွက် ပုဂံစာအုပ်တိုက်သို့ ကျွန်တော် ရေးမည့် "ဝါးကြီးအိုင် သူပုန်" ဝတ္ထုခေါင်းစဉ်ကို ပေးလိုက်ပါသည်။

၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နှစ်ဦးပိုင်းလောက်က ဖြစ်ပါသည်။ အထက်တွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကျွန်တော်သည် ဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ တစ်ခေါက်မှ သွား

ရောက် လေ့လာ စုံစမ်းခြင်း မပြုနိုင်တော့သဖြင့် ကြည့်မြင်တိုင် ဗားကရာ ကျောင်း တိုက်မှ ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးသုန္ဒရထံသို့ သွားရောက် လျှောက် ထား စုံစမ်းရပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ ကျွန်တော်၏ ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်သည့်ပြင် သိက္ခာတော် ငါးဆယ်ကျော်ခန့်၊ သက်တော် ခုနစ်ဆယ်ကျော်ခန့် ရှိလျက် ဝါးကြီးအိုင်ရွာသား ဇာတိ ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျွန်တော် သိလိုသော အချက် အချို့ကိုသာ အမိန့်ရှိနိုင်ပြီး၊ အဓိက အချက်ဖြစ်သည့် ထိုစဉ်က ဝါးကြီးအိုင် ရွာမှ သူပုန်ထခဲ့ဖူးသည်ဆိုသော အကြောင်းကိုမူကား 'ငါတော့ဖြင့် မသိဘူးကွ။ အဲဒီအချိန်တုန်းက သူပုန်ထခဲ့ဖူးတယ် ဆိုရင်လည်း ငါ ရွာမှာ မရှိဘူး။ တခြား မှာ နေတာ။ ငါက ရဟန်းဖြစ်ပြီးကတည်းက ရွာမှာနေတယ်လို့ မရှိဘဲ တခြား မှာချည်း နေတာ' ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏ ရဟန်း ဒါယကာ၊ ရဟန်း ဒါယိကာမများသည်ပင် ဝါးကြီးအိုင်ရွာမှ မဟုတ် ပါ။ ဆင်ပေါင်ဝဲက ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအတွက် ကိစ္စမရှိပါ။ ကျွန်တော် ရေးလိုသည်က ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ ဝတ္ထုတွင် ကျမ်းစာများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သတင်းစာများကဲ့သို့ လည်းကောင်း တိကျမှန်ကန်သော ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ပြနေရန် မလိုပါ။ ထိုခေတ် ထိုအခါ၊ ထို သမိုင်းကြောင်း ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စွာ ရေးဖွဲ့နိုင်လျှင်ပင် သမိုင်း နောက်ခံ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ထိုခေတ်အခါက ဤဝတ္ထုပါအတိုင်း ဝါးကြီးအိုင်ရွာက အမှန်တကယ် သူပုန် ထခဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ သူပုန် မထခဲ့သည်ဖြစ်စေ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအနေဖြင့် ခြုံငုံကြည့်ပါလျှင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးများနှင့် ပတ်သက်ပြီး နယ်ချဲ့ အစိုးရတို့၏ တိုင်းသူပြည်သားများအပေါ် ထားရှိသော သဘောနှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် မှုများကမူ ထိုအတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က မိမိတို့အပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်လွန်း သော အစိုးရကို အကယ်ပင် အခွန်မပေးဘဲ တော်လှန်ပုန်ကန်ခဲ့သော နေရာများ လည်း ရှိပါသည်။ ထင်ရှားသော အရပ်ဒေသများမှာ သာယာဝတီခရိုင်နှင့် ပြည် ခရိုင်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ သာယာဝတီ ခရိုင်မှ ဆရာစံသူပုန် မဟုတ်သေးပါ။ နယ်ချဲ့ အစိုးရက လက်နက်ကိုင် စစ်တပ်များနှင့်တကွ အခွန်တော်ကို အတင်းအကျပ် လာရောက် တောင်းခံ၍ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ကြကာ ထ သော သူပုန် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ဝတ္ထုမှာ ဝါးကြီးအိုင်ရွာကို အခြေခံ ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်ရာ၊ ဤ ဝတ္ထုပါ ဇာတ်ကောင် အများစုမှာလည်း ဝါးကြီးအိုင် ရွာသူရွာသားများ ဖြစ်ကြ

ပါသည်။ ဇာတ်လမ်းအရ လူကောင်းများလည်းရှိ၍ လူဆိုးများလည်း ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အကယ်ရှိသောလူများ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်၏ စိတ်ကူး ဖြင့် ဖန်တီးထားသော လူများသာ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ တကယ်ရှိသူများနှင့် နာမည်ချင်း၊ လုပ်ငန်းချင်း၊ သဘောသဘာဝချင်းများ တူနေခဲ့ပါလျှင် ထို တကယ် ရှိသူများ အကြောင်းကို ရေးသားခြင်း မဟုတ်ပါ။ တိုက်ဆိုင်မှု ဟူ၍သာ မှတ်ယူ ကြစေလိုပါသည်။

ဤဝတ္ထုကို ပုဂံစာအုပ်တိုက်အတွက်နှင့် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က ရေးသားပြီး ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော စာအုပ်ပေါင်း များစွာတို့တွင်လည်း “ဝါးကြီးအိုင် သူပုန်” ထွက်မည့်အကြောင်း ကြော်ငြာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရုတ်တရက် မထုတ်ဖြစ်နိုင်သေးဘဲ ရှိနေသဖြင့်၊ လောလောဆယ် ထုတ်ဝေရန် အစီအစဉ်လည်း မရှိသေးသဖြင့်၊ ထိုနောက် ကျွန်တော့်အနေဖြင့်လည်း ၁၉၇၃ ခုနှစ် အတွင်းနှင့် ယခုနှစ်အတွင်း လုံးချင်း စာအုပ်များ ရေးသား ထုတ်ဝေခြင်း မပြုနိုင်ဘဲ ရှိနေရာ၊ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် စာရှုသူများနှင့်လည်း ကင်းကွာမနေလို သဖြင့် တစ်နေရာရာမှ ထုတ်ဝေနိုင်ရန်အတွက် ယင်းစာမူကို ကျွန်တော့်အား ပြန်လည် မ စ ပါရန် “ပုဂံကိုချော”အား တိုးလျှိုး တောင်းပန်ရပါသည်။ ကိုချော ကလည်း ကြည်ဖြူစွာပင် ပြန်လည်၍ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ သို့အတွက် မူလ ပုဂံ စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေရန် ကြော်ငြာထားသော ဤ “ဝါးကြီးအိုင်သူပုန်” ကို ယခု ကိုတင်စိုးတို့၏ စံပယ်ဦးစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ရေးသားရပါသည်။

ဇွဲလင်း
၁၁၊ ၅၊ ၇၄

[၀]

လတန်ခူးပေမို့၊ အလှထူးပါဘိ၊ မြမြဖူးရယ်တဲ့ ခိုင်ရွှေဝါ။ တကယ်
တမ်း သာပ၊ ဘယ်ပန်း စံမတူဘူ၊ နန္ဒမူ ဖန်ဂုထိပ်မှာလ၊ ပစ္စေကာ ချွေးတော်
သိပ်ရတယ်၊ အေးရိပ်ဆာယာ။

အထက်ပါ သီချင်းကို ဟစ်၍ဆိုလိုက်သော ကြာဇံ၏အသံဝါကြီးမှာ တောလုံး
ဟိန်းသွားပါသည်။ ကြာဇံသည် အသံသာ ကောင်းသူ မဟုတ်၊ အဆိုလည်း
တတ်သူဖြစ်ရာ အထူးပင် နားထောင်ကောင်းလှသည်။ သို့ နားထောင်
ကောင်းခိုက် အခြားအသံတစ်သံက ဖောက်လာသဖြင့် ကြာဇံက သူ့သီချင်း
ကို ရှေ့မဆက်ဘဲ ရပ်ထားလိုက်သည်။

အရီးသာလုံး၊ ကြေးကိုင်တုန်းက၊ ဒို့အိမ်တောင် ကြန်စုံကုန်း၊ တနေ
တုန်းက လဲကာသေ၊ သားရေနှင့် အမဲနံ၊ လက်ပံနှင့် ချိုင်ရလျှင်၊ ကျိုနိုင်
လေ မွမ္မပျောင်းတာမို့၊ ပြောင်းဆန်အို မျိုမကျရယ်နှင့်၊ မြန်လှတယ်လေး။

‘ဟေ့ကောင် သာဩ၊ မင်းက စိန်ကောင်း ကျောက်ကောင်း ရောင်း
ရာ ဆေးရိုးသည်က ကန့်လန့်ကန့်လန့် လုပ်မနေစမ်းပါနဲ့၊ သူ့ဘာသာသူ
သီချင်းဆိုတာ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆိုစမ်းပါစေ’

‘အို.... ကိုရင်ကြွက်သိုးကလည်း ကျုပ်လည်း သီချင်းဆိုတာပဲဟာ၊
ဘာမို့ကြောင့် ဆေးရိုးသည်က ကန့်လန့် ကန့်လန့် ဖြစ်ရမှာတုံးဗျ။ ဟဲ...
ဟဲ’

သာဩ ဆိုသူက ပြောပြီး ရယ်ကျဲကျဲ လုပ်လိုက်သေးသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

‘မင်း ဆိုချင်ရင် သူ မဆိုခင်က ဆိုပါလား၊ ဘာပြုလို့ သူဆိုခါမှ လိုက်ဆိုတာတုံး။ ပြီးတော့ မင်း ဆိုတဲ့သီချင်းက သီချင်းကောင်း သီချင်းမွန်လည်း မှုတ်ဖဲနဲ့’

‘ဒါလားဗျ၊ သီချင်းကောင်း မဟုတ်တာ၊ ဒီသီချင်းက နှယ်နှယ်ရရ သီချင်းမှုတ်ဖူး၊ ကျုပ်တို့ဘကြီး မှတ်စု ဘုတ်အုပ်ထဲက တွေ့လို့ တမင်လာ ကျက်ထားတာဗျ’

သူတို့နှစ်ဦး ဘာပြောနေနေ လက်ဦးသီချင်းဆိုသူ ကြာဇံကမူ ခေတ္တ ရပ်ထားပြီးနောက် သူ့သီချင်းကို ဆိုမြဲ ဆက်ဆိုပါသည်။ သူ့ပခုံးထက်၌ လေးပင်သော အထမ်းကြီးထမ်းလျက်မှပင် ထိုအထမ်းကို နည်းနည်းကလေး မျှ မမှုတ် ပကတိ လူလွတ် လျှောက်သွားသကဲ့သို့ စိတ်ပါလက်ပါ သီချင်း ဆက်ဆိုနေပါသည်။

ဘာသာဘာဝ လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြရသော ကွမ်းထမ်းသမား လေးဦးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အရွယ်အားဖြင့် နုနယ်ပျိုမျစ်ခြင်း၊ စိတ်အားဖြင့် အလုပ်အားဖြင့် ကြည်လင် သန့်ရှင်းခြင်းများ ရှိကြ၍သာ ယခုကဲ့သို့ သီချင်းဆိုနိုင်အားခြင်း ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏အလုပ်မှာ သက်သာ လှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ အလေးချိန်အားဖြင့် ပိဿာ သုံးဆယ်မှ လေးဆယ် (အချို့ ထိုထက် ပိုပါသေးသည်)အထိ ထမ်းလျက် ကွမ်းထွက်သော၊ ကွမ်းခြံ ပေါသော ယင်းချောင်းနံဘေးရှိ ညောင်ဇင် အိုင်သာ ခေါ်သော ရွာများမှနေ၍ ခရီးတစ်သောင်းကျော် (မိုင်နှစ်ဆယ်ကျော်) မျှ ဝေးကွာသည့် အနောက်ကုန်း ခေါ်သော အရပ်သို့ သွားရောက် ရောင်းချကြရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ယင်း ကုန်းရိုးလွန်၍ မြင်ကွန်း စသည့် မြစ်နားအရပ်သို့ပင် သွားရောက် ရောင်း ကြရသေးသည်။

လှေထိုး၊ လွှတိုက်အလုပ်သည် အလွန်ပင်ပန်းသည်ဟု ပြောကြသည်။ ကွမ်းထမ်းအလုပ်က ထိုထက် ပင်ပန်းလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ နီးဖြင့် ရက် လုပ်ထားသည့် နှစ်တင်းဝင်ခန့်ရှိသော ပုတ်ငယ်များကို ဝါးကြိမ်များဖြင့် လေးဖက်သိုင်း၍ တစ်ဖက် တစ်တောင်းစီ သို့မဟုတ် တစ်ပုတ်စီ ထမ်းပိုး လျှိုကာ ထမ်းကြရပါသည်။ တစ်ပုတ် တစ်ပုတ်လျှင် အချိန်ဆယ့်ငါး၊ နှစ်ဆယ်၊ ခွက်အစိတ် စသဖြင့် အားကောင်းလျှင် ကောင်းလိုက် ထမ်းတတ်

ကြလေ့ ရှိပါသည်။ တစ်ပုတ် ခွက်အစိတ် ပါသူသည် နှစ်ပုတ်ပေါင်းလျှင် ခွက်ငါးဆယ် ဖြစ်ပါသည်။ ခရီးဝေးလျှင် ဝေးအလျောက် သွားရသဖြင့် ခရီးကလည်း ပန်းသေးသည်။ ပခုံးထက်၌ ထမ်းရသော ဝန်ကလည်း လေးသေးသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းသည် အဘယ်မှာလျှင် လှေထိုး၊ လွှတိုက် ထက် မပင်ပန်းဘဲ ရှိပါမည်နည်း။

အများအားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ပခုံးများမှာ ကျွဲပခုံး ဖြစ်နေကြသည်။ ခြေဖဝါးများသည်လည်း ဖိနပ်မပါဘဲ နေပူမိုးရွာမရှောင် သွားရလွန်း သဖြင့် ပျဉ်ချပ်များကဲ့သို့ အသားမာ ဖြစ်နေကြသည်။

သူတို့ ထမ်းသော ထမ်းပိုးများမှာ တော်ရုံလူတို့ ထမ်းကောင်းမှ ထမ်းတတ်ကြမည် ထင်သည်။ ကွေးနေသော လောက်လေးကိုင်းများကို ပက်လက် လှန်ထားသလို အဖျားနှစ်ဖက်က အပေါ်သို့ ကော့ထောင် နေ သည်။ ပျံ့ဝဲနေသော စင်ရော်ငှက်၏ အတောင်ကော့ နှစ်ဖက်နှင့်ပင် တူပြန် သေးသည်။

ထမ်းသောအခါ ပခုံးကို ငြိမ်ငြိမ်ထားတတ်ရမည်။ ကော့နေသော အဖျားနှစ်ဖက် အောက်သို့လည်မသွားရန် လက်ဖြင့် ထိန်းနိုင်အား ရှိရမည်။

‘ဒီထမ်းပိုးမျိုးက ထမ်းနေကျမှာ ထမ်းနေမကျရင် လွယ်တာ မှုတ်ဖူး’ ဟူ၍ သူတို့ပြောသော စကားအရ သိရသည်။ သူတို့ကျတော့လည်း ခက်ခဲ ခြင်း မရှိပါ။ သူတို့ ထမ်းသောအခါ ကြည့်ရာတွင် ပခုံးပေါ်၌ ဝန်မပါသလို၊ လေးပင်ခြင်း မရှိသလို အသာကလေး ထမ်းသွားကြသည်။ ခြေလှမ်းစဉ်ကို မှန်မှန်သွက်သွက်ကြီး လှမ်းသွားကြသည်။ ရိုးရိုးလူများ အမြန်ဆုံး လျှောက် လျှင် တစ်နာရီ လေးမိုင်ခရီးခန့် တွင်မူ ၎င်းတို့က အဖျင်းဆုံး ခြောက်မိုင်၊ ခုနစ်မိုင်ခန့်အထိ သွားနိုင်ကြသည်။

သို့တိုင်အောင် ယင်းအထမ်းများကို ၎င်းတို့ ထမ်းသွားကြသောအခါ တောင့်တင်း မာကျော၍ ကော့ပျံ့နေသော ထမ်းပိုးကြီးများမှာ ကွမ်းပုတ် ကြီးများ မြေသို့ ထိလုခမန်း အောက်သို့ ညွတ်၍ ကျလာတတ်ပါသည်။ ယင်းသည် အလွန်လေးပင်ကြောင်း ထင်ရှားစေသော သာဓက ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်ပင် လေးပါသည်။ ယခု ကွမ်းထမ်းလာသူ လေးဦး ရှိသည့် အနက် အသက်အငယ်ဆုံးလည်းဖြစ်၊ လူစိမ်းတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သော

သိုက်ထွန်း ဆိုသူမှာ အများတကာ၏ ကွမ်းထမ်းလောက် အချိန်မများဘဲနှင့် အတော်ခက်ခက်ခဲခဲ ပင်ပန်းတကြီး ထမ်းယူရပါသည်။

အခြားသူတို့၏ ကွမ်းထမ်းများမှာ အချိန်လေးဆယ်မှ ငါးဆယ် အထိ ပါကြသည်။ သိုက်ထွန်းမှာကား အချိန်သုံးဆယ်သာ ထမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ အလေးချိန် ငါးဆယ် အပြည့်ထမ်းနိုင်သူကား အခြား မဟုတ်။ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးခိုင်ပြီး အသားမည်းသည့်အတွက် သူ့အား အချို့က ကျွဲသိုး ဟု အမည်ပေးထားသော ကြွက်သိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ လေးယောက် ထဲတွင် ဘယ်သူမှ အချိန်ငါးဆယ်ပြည့်အောင် မထမ်းနိုင်ကြ။ ကြွက်သိုး တစ်ယောက်သာ ထမ်းနိုင်သည်။ ကြာဇံနှင့် သာဩတို့ နှစ်ယောက်မှာ ကြာဇံက လေးဆယ်၊ သာဩက လေးဆယ့်ငါး၊ ထိုမျှလောက်သာ ထမ်းနိုင်ကြသည်။ ယင်းသည်တို့မှာ ၎င်းတို့၏ အားစွမ်းကုန် အသုံးပြုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုဆိုလျှင် အထက်တွင် ကြာဇံ သီဆိုခဲ့သော တေးသီချင်းတွင် ပါသော “လတန်ရူးပေမို့ အလှထူးပါဘိ၊ မြဲမြဲဖူးရယ်တဲ့ ခိုင်ရွှေဝါ” ဆိုသည် နှင့် အညီ တန်ရူးလပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအတာကူးသည့် တန်ရူးလတွင် “သိန်သရေ ထိန်ဝေလို့ တောက်တဲ့ပြင်၊ လမ်းတစ်လျှောက် သင်းပါဘိ၊ ဆန်းသလောက် မလင်းနိုင်ဘူ၊ ပန်းပိတောက် မင်း” ဟု စာဖွဲ့ရလောက် အောင်ပင် ထိုသူတို့ ဖြတ်သန်းသွားရာ တောလမ်းတစ်လျှောက်၌ အကယ်ပင် ပန်းပိတောက်တွေ သင်းပျံ့ကြိုင်လှိုင် ဝေဝေဆာ ဖူးပွင့်နေကြပါသည်။

၎င်းကွမ်းထမ်းလာသူ လေးဦးတို့ နားခိုရာ အရိပ်သည်ပင် ပိတောက် ပင်ရိပ် ဖြစ်ပါသည်။ ပိတောက်ပင်များ ဖူးပွင့်ကြ၍ တောလုံး သာယာ နေသည်မှအပ “တန်ရူး ကဆုန်၊ ဆွေ့ဆွေ့ခုန်” ဟူသော စကားအလိုက် နေက အလွန်ပူပါသည်။ သို့ နေပူရသည့်အပေါ် မွန်းတည့်မွန်းတိမ်း အချိန် လည်း ဖြစ်နေပြန်ရာ ယခုကဲ့သို့ အလေးအပင်များ ထမ်းပိုးရသော အထမ်း သမား မဆိုထားနှင့်၊ သူတို့ကဲ့သို့ ထီးဖိနပ်မပါဘဲ လျှောက်ရသူတို့ မဆို ထားနှင့်၊ ဘာအလေးအပင်မျှ မပါဘဲ ထီးဆောင်း၊ ဖိနပ်စီး သွားရသူတို့ပင် နေပူဒဏ်၊ လေပူဒဏ် မခံနိုင်ကြသဖြင့် ခုန်ဆွခုန်ဆွ ဖြစ်နေကြမည့် အချိန် အခါမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

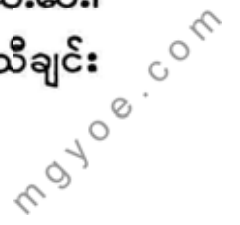
ရောင်းမငရွာနှင့် ရွေးချို့ရွာအကြားရှိ ကြာအင်းရွာ၏ အနောက်ဘက် ကုန်းတန်းခင်ကျောက်လေးပေါ်၌ ဖြစ်ပါသည်။ ကွမ်းထမ်းသမား လေးဦး တို့သည် ရောင်းမငရွာမှ ထွက်ခဲ့ကြကတည်းက တစ်ထောက်မှလည်း မနား ရသေး။ နေပူရှိန်ကလည်း ပြင်းထန်လွန်းသဖြင့် ယင်းပိတောက်ပင်အောက် ၌ နားနေခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နာရီဝက်ခန့် နားနေပြီးနောက် ဆက်လက် ၍ သွားကြသောအခါ ကြာခံသည် နေရာမှ မထွက်ခွာမီ သင်းပျံ့ ကြိုင်လှိုင် လျက် ရွှေဖူးရွှေပွင့်များ ဝေဝေဆာ ဖူးပွင့်နေသော ပိတောက်ပင်ကြီးကို တစ်ချက်မျှ မော်ကြည့်ပြီး အဆိုပါသီချင်းကို ကောက်၍ ဟစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘယ်သူမှ မထွက်သေးမီ ပထမ သိုက်ထွန်းက သူ့ကွမ်းထမ်း သူ ထမ်း၍ ထွက်သွားနှင့်သည်။ သိုက်ထွန်းသည် အသက်အငယ်ဆုံးနှင့် ပင်ပန်းခံနိုင်အား အနည်းဆုံးဖြစ်သော်လည်း ဝီရိယမူ အကောင်းဆုံး ဖြစ် ပါသည်။ ဝီရိယကောင်းရုံမျှမဟုတ်၊ သွက်လည်း သွက်လက်သူ ဖြစ်သည်။ ခရီးဆက်ရန် အတူထကြရာ၌ပင် အများတကာက ထမ်းရန် ဟန်ပြင်နေ ကြခိုက် ရှိသေးသည်။ သူက ပခုံးပေါ်သို့ ရောက်ပြီး၊ ပခုံးပေါ် ရောက်သည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နေရာမှ ထွက်သွားပြီး ဖြစ်နေတတ်သည်။

ယခုလည်း ထိုအတိုင်းပင် သိုက်ထွန်းထွက်သွား၍ တစ်မျှော်တစ်ခေါ် ရောက်မှ ဒုတိယ ကြာခံက လိုက်သည်။ နောက်မှ သာဩနှင့် ကြွက်သိုး တို့က လိုက်ကြသည်။ သို့သော် သိုက်ထွန်းမှာ ဤလိုချည်း တောက်လျှောက် မသွားနိုင်ပါ။ ခရီးတာ ဝေးလာသောအခါ သူ့အား နောက်လူများက မိလာ တတ်ပါသည်။ ကျင့်သား ရသူနှင့် ကျင့်သား မရသူ၊ လုပ်သက် နုသူနှင့် လုပ်သက် ရင့်သူတို့၏ ကွာခြားချက်ပင်။

ကြွက်သိုး အစရှိသူတို့က သူများထသော်လည်း မထသေးဘဲ၊ သူများ ထွက်သော်လည်း မထွက်သေးဘဲ နောက်ချန်နေကြခြင်းမှာလည်း ၎င်းနည်း အတိုင်း ကိုယ့်အားကိုယ် ယုံကြ၍ ဖြစ်လိမ့်မည် ထင်သည်။ ယုန်နှင့်လိပ် အပြေးပြိုင်ကြသည့်သဘော။

ယင်းတို့မှာ ဤမျှသာ မဟုတ်သေးပါ။ အဘယ်မျှ ခရီးတာ ဝေးဝေး၊ အဘယ်မျှ နေပူပူ မဖြူတတ်ကြ။ သီချင်းဆိုလေ့ ရှိသူကလည်း သီချင်း

ဆိုချင်လျှင် ကောက်ဆိုလိုက်တတ်သည်။ အရွှန်းအနောက် ပြောသူကလည်း မောသည်ပန်းသည် သဘောမထား။ သွားရင်းလာရင်း၊ ထမ်းရင်းပိုးရင်းဖြင့် နောက်ပြောင်တတ်ကြသည်။ သူတို့သည် ထာဝစဉ် ဤသို့ချည်း ပင်ပန်းကြီးစွာ လုပ်ကိုင် ထမ်းပိုးနေကြရသူများ ဖြစ်ရာ၊ ကိုယ့်စိတ်ကို ယင်းသို့မှ ဖြေဖျောက်ခြင်း မပြုရလျှင် အဘယ်ပုံ ဖြေဖျောက်ရမည်နည်း။

‘သူက ရာသီအလိုက် ပွင့်တဲ့၊ အလွန်လှ အလွန်လည်း မွှေးတဲ့ ဟောဒီ ဒို့ နားခိုနေကျ ပိတောက်ပင်ကြီးကို ကြည့်ပြီး ပိတောက်ပန်းဘွဲ့ သီချင်းကို ဆိုတာကွ၊ သီချင်းစပ်က ကောင်းတော့ နားထောင်လို့လည်း အင်မတန် ကောင်းတယ်။ မင်းဘကြီး မှတ်စုသီချင်းက အရိုးသာလုံးလည်း ပါရဲ့၊ ဒို့အိမ်တောင် ကြန်စုံကုန်းလည်း ပါရဲ့၊ သားရေနဲ့ အမဲနံလည်း ပါရဲ့၊ ပြောင်းဆန်အိုလည်း ပါရဲ့၊ အလိုက်မကျ ဘာမကျနဲ့ ဘာသီချင်းမှန်းလည်း မသိဘူး’

‘အလိုလေး ကိုရင်ကြွက်သိုးလေး၊ ဒီသီချင်းကိုလားဗျ၊ ဘာသီချင်း မှန်း မသိလို့ပြောတာ၊ ဒီသီချင်းလောက် အဓိပ္ပာယ်ပါတဲ့သီချင်း ဘယ်မှာ ရှိသေးတုံး။ ဒီသီချင်းကမှ ကျုပ်တို့ရဲ့ လက်ရှိဘဝနဲ့ နီးစပ်တာဗျ။ ကျုပ်တို့ အခု လက်ငင်းလက်တွေ့ စားနေကြရတာက ဘာတုံး၊ အမဲနံတို့ အမဲ ခေါင်းရေတို့ကို အမြတ်တနိုးထားပြီး လက်ပံခေါင်းတို့ ဘာတို့နဲ့ ကျိုစား ကြရတယ် မှတ်လား။ အဲဒါ ပြောင်းဆန်အိုးနဲ့ ချက်ထားတဲ့ထမင်း ဖြစ်စေ ဦးတော့၊ စားလို့ ကောင်းချက်ကများ ဟား..... ဟား..... ဟား... ပြောရင်း ပြောရင်းနဲ့ ကျုပ်ဖြင့် ခုတောင် စားချင်လို့ သွားရည်ကျလာဘီဗျာ’

ပြောပြီး သာဩက သွားရည်သိမ်းသလို ပါးစပ်ကို လက်ဖြင့် ပွတ် သည်။

‘ခင်ဗျား ကြာဇံဆိုတဲ့ သီချင်းကကော ဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိလို့တုံး။ လတန်ခူးက ဘာများ အလှထူးလို့တုံး။ ဒီတန်ခူးလဟာ ပူတယ်၊ အိုက် တယ်၊ ဖုန်ထူတယ်၊ ရေရှားတယ်၊ သစ်ပင်တွေကို ကြည့်လိုက်ဦးမလား၊ အရွက်ဆိုလို့ ဘာမှမရှိဘူး။ အကုန်လုံး ခြောက်သယောင်းနေတာပဲ။ ဒါကို ကျုပ်တို့မို့လို့ မွန်းတိမ်း မွန်းတည့်ကြီးမှာ ထွက်ငရဲခံနေကြတာ၊ တော်ရုံ လူက ဒီရာသီမှာ၊ ဒီအချိန်ကြီးမှာ ဘယ်ထွက်လိမ့်မတုံးဗျ။ အဲဒါကို ခင်ဗျား တို့က သီချင်းကောင်းလို့ ဆိုချင်သလား’

‘ဟေ့ကောင် သာဩ၊ မင်း လျှာရှည်နေတာနဲ့ ဒို့ နောက်တောင် ကျနေဘိ၊ သွားကြစို့’

ပြောပြီး နှစ်ယောက်သား ကိုယ့်ကွမ်းထမ်း ကိုယ်ထမ်း၍ ပိတောက် ပင် ရိပ်မှ ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ကွမ်းထမ်းသမားများအနက် သူတို့နှစ်ယောက် သည် အသန်မာဆုံး၊ အထွားကျိုင်းဆုံးများ ဖြစ်ကြသည်နှင့်အညီ ခြေလှမ်း များကလည်း ခြေလှမ်းကျကြီးနှင့် အထူးသွက်လက်လှသည်။

သူတို့သည် ကွမ်းထမ်းသက် သမန်ရှည်ကာ ထမ်းကျင့်နှင့် လမ်း လျှောက်ကျင့် ရနေကြဟန်နှင့်တူသည်။ သူတို့၏ ခြေသလုံးများမှာ ငှက်ပျော ဖူးကြီးများလို တုတ်ခိုင်ပြီး တုတ်ချောင်းလို မာကျောလှသည်။ အချိန် လေးဆယ့်ငါး၊ ငါးဆယ်ခန့် လေးပင်သော အထမ်းများကို ပါသည်မှ အောက်မေ့ကြ၏လား မသိ။ ပေါ့ပေါ့ကလေး ထမ်းသွားကြသည်။ ထမ်းပုံ ထမ်းနည်း ကျွမ်းကျင်သလောက် သူတို့ ထမ်းသော ကွမ်းပုတ်ကြီးများ ကလည်း ထမ်းပိုးညွတ်လျှင် ညွတ်သည့်အလိုက် ရေလှိုင်းကြီးများပမာ အထက်သို့ မြင့်တက်သွားလိုက်၊ အောက်သို့ နိမ့်ကျလာလိုက်ဖြင့် ကြည့်၍ ပင် ကောင်းသေးသည်။ ဤအထဲ ထမ်းပိုးနှင့် ကွမ်းထမ်းဆိုင်းတို့ ကြိတ် ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော “ကျိကျိ ကျိကျိ” ဟူသော အသံမှာ စစ်ချီစစ်တက် လေ့ကျင့်ရာတွင် ဘင်ခရာများ တီးမှုတ်ပေးသောအလား သူတို့၏ ခြေလှမ်း ကို ပို၍ မှန်စေ၊ မြန်စေရန် ဖန်တီးပေးသကဲ့သို့ ရှိနေပါသည်။ ထိုအခိုက် သာဩက-

အကြံခက်လေသနော်၊ သန်လျက်တော် ကျောက်ဖျာအောက်တွင်မှ၊
လာရောက်ကာ ဖွက်သူကို ပြောရမယ် တဲ့၊ အထက်လူ၏ သဘောမှာ
ပြောရင် မယုံမှာကြောင့်၊ ဇောဘဝင် တုန်စရာတွေများ၊ အထက်လူ၏
သဘောမှာ ပြောရင် မယုံမှာကြောင့် ဇောဘဝင် တုန်စရာတွေ များ၊ အား...
အား... ဟ အား။

သာဩ၏အသံမှာ ကြာဇံ၏အသံကဲ့သို့ စည်းလုံးထွက်ပေါ်လာ သော အသံဝါမျိုးမဟုတ်ပေသည့် ကျယ်တော့ အတော်ပင် ကျယ်လောင် သည်။ ဆွဲတိုင်း ငင်တိုင်းလည်း ရသည်။

ဤလိုဖြင့် လေးဦးသားတို့သည် ကြာအင်းရွာနှင့် ဝေးချိုရွာအကြား

ရှိ ငုတ်တုတ်ရိုးခေါ်သည့် ရိုးကို ကျော်ဖြတ်ကာ ကျွန်းဖိုပင် အင်တိုင်း ခေါ်သည့် အင်တိုင်းကုန်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ယင်းနေရာသို့ ရောက်လျှင်ပင် ကနဦးက တကွဲတပြားစီ ထွက်ခွာလာကြသူအားလုံး ရှေ့စဉ် နောက်စဉ် ဖြစ်လာကြသည်။ ထိုအခါ ကျင့်သားရပြီးသူ သုံးဦးစလုံးက လွန်စွာ ပင်ပန်းကောင်းမှ ပင်ပန်းကြမည် ဖြစ်သော်လည်း သိုက်ထွန်းမူကား ပခုံးတွင် မီးစဖြင့် ထိုးထားသလို ပူလောင်လှသည့်ပြင် နာလည်း အထူးနာကျင်နေပါပြီ။ သို့သော် သိုက်ထွန်းအနေဖြင့် ဇွဲလုံ့လ ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်ရာ အများတကာမှ မနားလျှင် ငါလည်း မနားဟု သဘောပိုက်လျက် ကြိတ်မှိတ်၍ ထမ်းနေပါသည်။

‘ဟေ့... ရှေ့က ကောင်ငယ်ကလေး၊ ပခုံးပူရင် ဦးဂွန္ဒဝါ ကန်နံဘေးက ထနောင်းပင်ရိပ် ရောက်တော့ နားချင် နားဟေ့’

ကြွက်သိုးက နောက်ဘက်မှနေ၍ အော်ပြောလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့တိုင်အောင်ပင် ကြွက်သိုးနှင့် အငယ်ဆုံးဖြစ်သူ သိုက်ထွန်းတို့မှာ အတန်ငယ် အလှမ်းဝေးသဖြင့် သိုက်ထွန်းက ကြားချင်မှ ကြားမည်။ သိုက်ထွန်းနှင့် နီးသူ သာဩက တစ်ဆင့် လှမ်းပြောလိုက်ရသည်။

ပြောသည့်အတိုင်း ရေကန်နှင့် ထနောင်းပင်ရိပ်သို့ ရောက်သော အခါ သိုက်ထွန်းက ဦးစွာ ဝင်နားသည်။ ပြီး အားလုံး လိုက်နားကြသည်။ နားလျှင်နားချင်း သိုက်ထွန်းမှာ ရင်ပူလွန်း၍နှင့် တူသည်။ ရှေ့ဘက်မှ ကွမ်းထမ်းဆိုင်တွင် အသင့် ချိတ်ဆွဲပါလာသော ရေဘူးကို ဖြုတ်ယူ၍ ရေကို အားပါးတရ မော့နေပါသည်။

ရေဘူးမှာ “ဘူးခါးရေ” ဟု အများခေါ်သော ဘူးသီးခြောက်ငယ် လည်ပင်းကျဉ်းကို ဖောက်၍ ရေထည့်ထားသော ဘူးဖြစ်သည်။ သူတို့တွင် ရေဘူးမျှမက ထမင်းချက်စားရန် ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား အစုံနှင့် အိုးခွက်များလည်း ပါကြသည်။ ထမင်းအိုးနှင့် ဟင်းအိုးကိုမူ တစ်ယောက် တစ်လုံးကျစီ ယူသည် မဟုတ်၊ စုပေါင်း ချက်စားခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ထိုအိုးကို အလှည့်ကျ ယူကြရသည်။

နောက် နားနေရင်းဖြင့် ဆေးလိပ်ကြိုက်သူက မီးခတ် ခတ်၍ ဆေးလိပ်ညှိသောက်သည်။ ကွမ်းကြိုက်သူက ကွမ်းဝါးသည်။ ကြာဇံဆိုလျှင်

ရေလည်းမသောက်၊ ကွမ်းလည်းမစား၊ ဆေးလည်း မဖွာမူဘဲ ကွမ်းထမ်း ချပြီးလျှင် ချပြီးချင်း ခေါင်းတွင် ဆောင်းလာသော ခမောက်ကို ဖြုတ်တည့် ကာ ဘူမိကမ္မလာ မြေမွေ့ရာထက်၌ လှဲချလိုက်သည်မှာ တစ်ခဏအတွင်း အိပ်ပျော်သွားသည် ဟုပင် ထင်မှတ်ရသည်။

‘အမယ်လေး လယ်ရေကခန်း၊ နှမ်းကကွဲ၊ မင်းတိုင်းကပူ၊ ကြွေးက ထူသနှင့်၊ ကျုပ်တစ်ယောက်တည်း ပစ်ထားခဲ့တော့မှာလားလေ ကိုကြာဇံ ရေ၊ အေ... ဟေ့.... ဟေ့...’

‘ဟေ့ကောင် သာဩ၊ သေတဲ့လူ ဖြောင့်ဖြောင့်သေပါစေ၊ အော်ငို မနေပါနဲ့’

သူတို့ ပြောသည်ကို နားလည်ကြ၍လား မပြောတတ်၊ ငှက်တော် တစ်အုပ်က ထနောင်းပင်မြင့်ပေါ်သို့ လာရောက်နားနေကြပြီး ညာသံပေး သလို ဆူညံစွာ အော်ဟစ်နေကြသည်။ အလားတူပင် ချိုးလင်းပြာ စုံတွဲ ကလည်း အဝေးမှ ပျံသန်းလာကြပြီး ထိုထနောင်းပင်ထိပ်ဖျားသို့ နားနေ ခါမှပင် အသံစာစာဖြင့် တစ်ကောင် တစ်ကောင် ကလူ ကျီစယ် နေလိုက် ကြသေးသည်။

နောက်တစ်နည်းပြောရလျှင် ယင်း ထနောင်းပင်နှင့် မလှမ်းမကမ်း နေရာရှိ ဝွေးချိုရွာကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝုန္ဒဝါ ကမကထပြု၍ ဆည်ဖို့ ထားသဖြင့် ဦးဝုန္ဒဝါကန်ဟု အမည်တွင်နေသော ရေကန်တွင် ခန်းလှခန်းခင် ရေစပ်စပ်မျှ ရှိပါသည်။ ၎င်းခပ်စပ်စပ်မျှရှိသော ရေကို တောလည်မှဆို တို့က သစ်ကိုင်းခြောက်များ၊ ဆူကိုင်းခြောက်များဖြင့် ဝိုင်းဝန်းကာရံ ထား သည်။ ပြီးမှ လေးဖက်လေးတန်တွင် ငှက်များ ဝင်၍ ရေသောက်သာရုံ အပေါက်သဖွယ် ချန်လှပ်ထားပြီး ထိုချန်လှပ်ထားသော နေရာ၌ မြင်းမြီး၊ နွားမြီး ကြိုးကွင်းများပါသည့် ကုပ်ဖြင့် ထောင်ထားကြသည်။ ငှက်များ ရေလာသောက်သောအခါ လည်ပင်းတွင် ကြိုးကွင်းလျှိုမိစေရန် ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို ၎င်းတို့ဒေသ ဝေါဟာရဖြင့် ငှက်ရေကျထောင်သည်ဟု ခေါ် ကြသည်။

ယခု ထနောင်းပင်ပေါ်သို့ လာရောက် နားနေကြသော ငှက်တော် နှင့် ချိုးလင်းပြာတို့မှာလည်း ၎င်းတို့ သောက်သုံးနေကျနေရာ ရေကန်တွင်

ဘေးအန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ရာ ရှိ မရှိ၊ အကယ်တော့ ငှက်ထောင်ကွင်း စသော ဘေးအန္တရာယ်များ ရှိခဲ့သော် ယင်းအန္တရာယ်မှ ကျော်လွှားနိုင်ရန် အဘယ်သို့ ကြံစည်ကြမည်ဟူ၍ ဆူညံစွာ နှီးနှောဖလှယ်နေကြခြင်းလည်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့တည်းမဟုတ် အန္တရာယ်ကို မြင်၍ ထို ရေကန်တွင် ရေဆင်းမသောက်ကြဘဲ ချော်တောငေါ့ ပျံခဲ့ကြရင်းမှ ထနောင်း ပင် ပေါ်သို့ ရောက်လာကြခြင်းလည်း ဖြစ်ချင်က ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

‘အလို ငါ့ ဘသူတွေများတုံးလို့၊ လက်စသတ်တော့ ကျွဲသိုးတို့ကိုး’ တုံးလုံးလဲ့၍ မှိန်းနေကြသော ကြာဇံ တစ်ယောက်မှလွဲပြီး သုံးဦး သားတို့မှာ အသံကြားရာဆီသို့ ပြိုင်တူ မော့ကြည့်လိုက်ကြသည်။ မော့ ကြည့်၍ ဘယ်သူဘယ်ဝါဖြစ်ကြောင်း သိရလျှင် သိရချင်း အခြားသူများ တော့ ဘယ်လိုနေမည် မသိ၊ သိုက်ထွန်းမှုကား ရုတ်ခြည်း မျက်နှာ ညှိုး သွားသည်။

‘ဟုတ်ကဲ့ ဦးကြီးမင်း၊ ဦးကြီးမင်း နေကပူနဲ့၊ ဘယ်က ပြန်ခဲ့တုံး’ ကြွက်သိုးက မေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးကြီးမင်း ဆိုသူမှာ အခြား မဟုတ်။ ဝှေးချိုရွာမှ ဦးလူမင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်သော်လည်း လူချည်းမဟုတ်၊ မြင်းဖြင့် လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ဦးလူမင်းသည် သူ၏ လာရင်းလမ်းမှ ထနောင်းပင်ရိပ် ရှိရာသို့ ခွဲထွက်ခဲ့ကတည်းက မြင်းကို ဖြည်းညင်းစွာ စီးလာသဖြင့် ထနောင်းပင် ရိပ်၌ နားနေကြသူတို့ မြင်းခွာသံ မကြားကြရခြင်း ဖြစ်သည်။

တကယ်တော့ လွန်စွာ ပင်ပန်းနွမ်းရီလာသူများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာကို အစွမ်းကုန် လျှော့ချပြီး သက်သောင့်သက်သာ အပန်းဖြေ နေကြခြင်းမှတစ်ပါး အခြားဘယ်အရာကိုမှ အာရုံပြုနိုင်ကြမည် မဟုတ်။ ဘယ်ဆီ ဘယ်သို့ လှမ်း၍ စိတ်ဝင်တစား ကြည့်ရှုနေနိုင်ကြမည်လည်း မဟုတ်။ အားလုံးပင် ဦးခေါင်းများ အောက်စိုက်ကာ ကွမ်းဖတ်မြို့သူက မြို့၊ ဆေးလိပ်ဖွာသူကဖွာ လုပ်နေကြရင်း အပန်းဖြေ နားနေကြမည် ဖြစ် သည်။

၎င်းတို့တွင် မဟုတ်၊ ဦးလူမင်း စီးလာသောမြင်းမူလည်း ချွေးတွေ

တစ်ကိုယ်လုံး ရွဲနေပြီး ဟိုက်ထိုးနေသည်။ ဦးလူမင်းသည် ထိုနေရာသို့ မရောက်လာမီက မြင်းကို အတင်း စိုင်းနှင့်လာခဲ့ဟန် တူသည်။

မှန်သည်။ စောစောက ကြွက်သိုးတို့လူတစ်စု ကျော်ဖြတ်လာခဲ့သော ငုတ်တုတ်ရိုးခေါ်သည့် ရိုးနေရာတစ်ဝိုက်သည် လူနေအရပ်လည်း ဝေးသည်။ တောချောက်လည်း ထူထပ်သည်။ ယင်းနေရာ၌ တစ်ခါတစ်ရံ လူဆိုး၊ ဓားပြတို့က လုတတ်ယက်တတ် တိုက်ခိုက်တတ်လေ့ရှိသည်။ ဦးလူမင်းလည်း ထိုလမ်းမှပင် လာခဲ့သည်။ ဦးလူမင်းလို ငွေတိုးကြေးတိုး ပေးစားသော၊ လယ်ပေါင်ယာပေါင်ခံသော လူချမ်းသာတစ်ဦးအဖို့ ပို၍ ကြောက်စရာ ကောင်းသေးသည်။ သို့အတွက် ဦးမင်းသည် ထိုနေရာသို့ ဖြတ်သန်းသွားလာခဲ့လျှင် ဘယ်အခါမှ မြင်းကို ဖြည်းဖြည်းမစီး၊ အပြင်းစိုင်းနှင့်ကာ ဖြတ်တတ်လေ့ရှိသည်။ သူ့မြင်းက ကောင်းလည်း ကောင်းသည်။ နှမ်းဖတ်နှင့် ပြောင်းဖူးစေ့များသာ ကျွေးထား၍ ဖိနေအောင်လည်း ဝသည်။ ဘယ်လောက် စိုင်းစိုင်း အားနာဖို့ မလို။ ယခု ဦးဝုန္တဝါကန်ဆီသို့ ရောက်သော အခါ ငွေချိုရွာနှင့်လည်း နီးလာ၍ ကြောက်စရာ မလိုတော့။ သို့အတွက် ထိုအနားရောက်မှ ဖြည်းဖြည်းစီးလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေမည်။

ဦးလူမင်းသည် ဤလမ်းကို ဤသို့ချည်း သတင်းတစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ၊ သို့မဟုတ် တစ်လ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် စသဖြင့် မြင်းစီးသွားတတ်လေ့ရှိသည်။ သူ့လုပ်ငန်းက မသွား၍လည်း မဖြစ်၊ ငွေတိုးကြေးတိုးပေး၍ လယ်ပေါင်ယာပေါင် ခံသည် ဆိုခြင်းမှာ ငွေချိုတစ်ရွာတည်း မဟုတ်ပါ။ ငွေချိုရွာနှင့် မြို့သစ်မြို့အကြား၌ရှိသော ကြွက်သိုးတို့ရွာ ရောင်းမငအပါအဝင် ကြာအင်း၊ ဇင်းပျိုး၊ အိုင်တို၊ ထောက်ရှာတန်း၊ ညောင်ဇင်၊ အိုင်သာ၊ ဖုတ်ကုန်း၊ မကျည်းကန်၊ ကြို့ချောင်းကုန်း၊ ဆင်ဖြူခြေ၊ တပ်ကုန်း၊ မကျည်းကုန်း၊ ထန်းရင်း၊ ပေကန်၊ ညောင်ကုန်း၊ မကျည်းထူး စသည်ရွာအားလုံးလိုလိုက သူ့ကြွေးမြီနှင့် မကင်းကြပါ။ တစ်ရွာလုံး မဟုတ်သော်လည်း အနည်းဆုံး တစ်ဦးစ၊ နှစ်ဦးစတော့ ရှိသည်။ ဦးလူမင်း ထိုလမ်းခရီးကို အခေါက်ခေါက်အခါခါ သွားရခြင်းမှာ ကြွေးတောင်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခု ကွမ်းထမ်းလာသူများထဲမှာပင် သူ့ကြွေးမြီနှင့် မကင်းပါ။ ဦးလူမင်းအဖို့

နေရာအနှံ့တွင် ကြွေးချေးထားသလို ကြွေးတောင်းလည်း ပက်စက်လှသည်။
မရလျှင် ရရာနည်းဖြင့် တောင်းတတ်လေ့ရှိသည်။

ဦးလူမင်းအား တွေ့မြင်ရလျှင် တွေ့မြင်ရချင်း သိုက်ထွန်း မျက်နှာ
ပျက်သွားသည်မှာ ကြွေးကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

သိုက်ထွန်းတို့မှာ ချေးထားသောကြွေး ပြန်မဆပ်နိုင်၍ ဦးလူမင်းက
ယာသိမ်းမည်တကဲကဲ၊ နွားသိမ်းမည်တကဲကဲ လုပ်နေသည်။ သိုက်ထွန်း
တွင် မဟုတ်၊ ကြာဇံလည်း ပေးစရာရှိသည်။ သာဩလည်း ပေးစရာ ရှိ
သည်။ ကြွက်သိုးမူကား တစ်ချိန်ကတော့ ရှိခဲ့သည်။ ယခု ကြွေးကျေသည်
မှာ မကြာသေး။

ဤအထဲ ကြွက်သိုးနှင့် ကြာဇံတို့က ရောင်းမငရွာသားများ ဖြစ်ကြပြီး၊
သိုက်ထွန်းနှင့် သာဩတို့က ဦးလူမင်း နေသော ငွေချိုရွာမှ ဖြစ်ကြသည်။

‘မြို့သစ်ဘက်က ဆိုပါတော့ကွာ၊ မင်းတို့ ရွာတောင် ရောက်ခဲ့သေး
တယ်၊ ဟ ဟိုပက်လက်ကြီး အိပ်နေတာ ဘသူတုံး’

‘ကျုပ်ပါ ဦးကြီး၊ အိပ်ပျော်တာ မှုတ်ပါဘူး၊ ရောက်ကတည်းက
မောလွန်းလို့ မှိန်းနေတာပါ’

လှဲနေသော ကြာဇံက ကမန်းကတန်း ထဲ ၍ ရိုသေစွာပြောခြင်း
ဖြစ်သည်။

‘ဟိုကောင်ကော ဘယ့်နှယ်တုံး၊ နေရာကျရဲ့လား၊ သူများနည်းတူ
ကော ထမ်းနိုင်ရဲ့လား’

သိုက်ထွန်းဆီသို့ လှမ်းမေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

‘အခုမှ ထမ်းစဆိုတော့ သူများနည်းတူတော့ ဘယ်ထမ်းနိုင်လိမ့်ဦး
မတုံး ဦးကြီး၊ တဖြည်းဖြည်း ကျင့်သားရသွားရင်တော့ ထမ်းနိုင်ကောင်း
ထမ်းနိုင်လာမှာပါ’

တစ်ဦးစီ တစ်ယောက်စီ မေးမြန်းပြီး ဘာမျှမကြာမီ ဦးလူမင်း
ထွက်သွားပါသည်။ ဦးလူမင်း ထွက်သွားခါမှသာ သိုက်ထွန်းအဖို့ ရင်ထဲမှ
အလုံးကြီး ကျသွားသည်။ ဦးလူမင်း ရှိနေစဉ်တုန်းကမူ-

“ငါတို့ကြွေးအကြောင်း ဘာများပြောဦးမတုံး၊ ဇွတ်များ တောင်း
နေမလား” ဟု အောက်မေ့ကာ ရင်ထဲမှ တထိတ်ထိတ် ဖြစ်နေသည်။ ခဏ
အကြာ ၎င်းတို့လည်း ခရီးဆက်ကြပြန်သည်။

[၂]

‘ဟဲ့... မိန်းကလေး ဘာဖြစ်လာတာတုံး’

ရွှေရီမ တစ်ယောက် မျက်နှာ မသာမယာဖြင့် အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာပြီး ၎င်းနှင့် အတူပါလာသော ဟင်းရွက်ထုပ်ကို မိခင် ဒေါ်သာလိရှေ့တွင် ကပျာကသီချက် အိမ်ခန်းတွင်းသို့ တန်းဝင်သွားသည်ဖြစ်၍ ဒေါ်သာလိက ကောက်ကာငင်ကာ မေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ မေးသည်ကို ရွှေရီမ ကြားလေသည်။ မကြားလေသည်တော့ မပြောတတ်။ နောက်သို့မူ တစ်လေးမျှ လှည့်မကြည့်ပါ။ ခပ်သုတ်သုတ် လှမ်းသွားသော ခြေလှမ်းများသည်လည်း ဆုတ်ဆိုင်းခြင်း မရှိပါ။ အိပ်ခန်းတွင်းသို့ ကမျောသောပါး ဝင်သွားပါသည်။

‘ဟဲ့.... မိရွှေရီ မေးတာလည်း မပြောဘူး၊ ဘသူနဲ့ ဘာဖြစ်လာလို့ တုံး၊ မိငယ်တို့ အေးရင်မတို့နဲ့များ ရန်ဖြစ်ခဲ့သလား၊ သူတို့က ဘယ့်နှယ့် လုပ်လိုက်လို့တုံး၊ ဘာပြောလိုက်လို့တုံး’

ဒေါ်သာလိသည် ရွှေရီမ၏ ပုံပန်းလက္ခဏာကို ကြည့်ပြီး ရင်ထဲတွင် မကောင်းဖြစ်လာသည်နှင့် ရွှေရီမ ပစ်ချခဲ့သော ဟင်းရွက်ထုပ်ကိုပင် ကြည့်မနေနိုင်အားဘဲ နေရာမှ ရုတ်ခြည်း ထ တည့်၍ ရွှေရီမ နောက်သို့ လိုက်လာကာ မရအရ မေးမြန်းနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ရွှေရီမထံမှ ငိုရှိုက်သံမှတစ်ပါး ဒေါ်သာလိ မေးစကားနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာအဖြေမျှ ပေါ်ထွက်မလာပါ။ ရွှေရီမသည် အိပ်ခန်းတွင်းသို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း စောင်ပုံကို မျက်နှာအပ်လျက် အားပါးတရ ငိုရှိုက်နေပါသည်။

ပြီး ဒေါ်သာလိက သူ့အပါးသို့ ဝင်ထိုင်လိုက်ပြီး ထပ်ကာ ထပ်ကာ မေးပြန်သည်။ မနားမနေ မေးသည်တွင်မှ ရွှေရီမက လည်ချောင်းမှ ဖျစ်ညှစ် ထွက်ရသော ငိုသံပါကြီးဖြင့်-

‘ရှက်လွန်းလို့ပါ အမေ၊ သိပ် ရှက်စရာကောင်းတာပဲ’

‘ဘာရှက်စရာကောင်းတာတုံး မိရွှေရီ၊ ပြောစမ်းပါ၊ ပြောပြမှ အမေတို့ သိရမှာပေါ့။ ဘသူက ဘာပြောလိုက်လို့တုံး၊ ဒါမှမူတ် မိန်းကလေးကို တစ်ယောက်ယောက်က ရိုက်လွှတ်လိုက်သလား’

အမေက မေးရုံတွင် မေးသည်မဟုတ်၊ ရွှေရီမ၏ ပြည့်တင်းနေသော ပခုံးစွန်းကို ရွှေရီမ ဆုပ်ကိုင် လှုပ်လိုက်သေးသည်။ နောက် ရွှေရီမ၏ နဖူးကို ကိုင်ကာ မှောက်ထားသော မျက်နှာကို လှန်ဟန်ပြုသည်။

‘ရွှေရီ ပြောရမှာ ရှက်လွန်းလို့ပါ အမေ၊ အီး....’

ရွှေရီမက ငိုပြန်သည်။

‘ရှက်လွန်းလို့ မပြောဘဲနေတော့ ဒီကိစ္စက ပြီးရောလားဟဲ့ မိန်းကလေး၊ သမီးနဲ့ မအေဆိုတာ ဘာဖြစ်ဖြစ် အသိပေးရတယ်။ ဘယ်လို အဖြစ်သနစ်မျိုးမဆို အကုန်အစင် ပြောပြရတယ်။ ဒါမှ လူကြီးလုပ်တဲ့လူက အကျိုးအကြောင်း အဆိုးအကောင်း ဝေဖန်နိုင်မှာပေါ့။ အရေးယူစရာရှိရင် မြန်မြန်ဆန်ဆန် အရေးယူနိုင်မှာပေါ့။ တိုင်ကြားရမယ့်ကိစ္စ ဖြစ်ရင်လည်း ကိုယ်က ဦးကင်အောင် တိုင်ကြားရမယ်’

ရွှေရီမ တွေ့ဆုံ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော အဖြစ်မှာ တော်ရိလျော်ရိ အဖြစ် မဟုတ်၊ သေးသေးမွှားမွှားအကြောင်းမျိုး မဟုတ်ဟု ဒေါ်သာလိ တွေးမိဟန် တူပါသည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်က နိုင်ထက်ကလူ ပြုကျင့်ခဲ့လျှင် ငုံ့ခံနေ၍ မဖြစ်၊ အရေးယူ တိုင်ကြားသင့်က တိုင်ကြားရမည်ဟုလည်း စဉ်းစားမိပေ လိမ့်မည်။ သို့အတွက် သမီးကို မေးသော မေးခွန်းထဲတွင် ထိုအကြောင်း များ ထည့်၍ မေးသည်။ ရွှေရီမကလည်း ထိုသို့ မေးခါမှပင် တိုး၍တိုး၍ ငိုပါလေသည်။ ငိုရှိုက်သံ ပိုမို ကျယ်လောင်လာသည်။ မျက်နှာကို ဝှက် သည်ထက် ဝှက်ထားသည်။ နောက် အတန်ကြာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ မေးတော့မှ-

‘ကျုပ်... ကျုပ်ကို ငထွားက... အီး’

ရီရွှေမက ရုတ်တရက် စကားမဆက်နိုင်ခင် အမေသည် ယမ်းပုံ မီးကျသည့်အလား ဒေါသအမျက် ခြောင်းခြောင်းထွက်ကာ-

‘ဟင်.... ဒီငထွားက ငါ့သမီးကို စော်ကားလိုက်ပြီပေါ့ ဟုတ်လား၊ ပြောစမ်း... ပြောစမ်း။ မိန်းကလေးကို ဘယ့်နှယ့်လုပ်လိုက်တုံး၊ မခံဘူး။ သူကြီးသားမကလို့ ဘာသားဖြစ်နေနေ၊ သူကြီးက သူ့သားမို့လို့ အရေးမယူရင် အရေးယူတဲ့နေရာ သွားတိုင်မယ်’

ထိုအခိုက် ရွှေရီမနှင့်အတူ ဟင်းရွက်ခူး ပါသွားသူ မိငယ် ပေါက်

လာသည်။ မိငယ်သည် ရွှေရီမ အိပ်ခန်းတွင်း၌ ရှိနေမည်ကို အတပ်သိ၍ လား၊ သို့မဟုတ် ၎င်းအိမ်ပေါ်သို့ ရောက်အလာ အိပ်ခန်းတွင်းမှ ရွှေရီမ၏ အမေ ဒေါ်သာလိ ယမ်းပုံမီးကျ ဒေါ်သူပုန်ထံသို့ ကြားရ၍လားမသိ၊ ဘယ် ကိုမျှ မသွား၊ အခန်းတွင်းသို့ စွတ်ဝင်လာသည်။

မိငယ် ရောက်လာသဖြင့် ရွှေရီမအဖို့ အတော်ကျသွားသည်။ မိခင်၏ ဒေါသအမျက် ခြောင်းခြောင်းထွက်နေပုံ၊ ၎င်း၏ အရှက်ကြီးပုံမျိုးနှင့် တော်ရုံ စကားပြော၍ လိပ်ပတ်လည်နိုင်မည် မဟုတ်။ ကြားလူဖြစ်သော မိငယ်က ရှင်းပြတော့မှ အချိန်တိုတိုနှင့် လိုရင်းရောက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဖြစ်ပုံကား ညနေတစောင်း နေချိုချိန်မှစ၍ ရွာအရှေ့မြောက် ယင်း တိမ်ဘက်ဆီသို့ လုံမပျိုများ ဖြစ်ကြသော ရွှေရီမ၊ မိငယ်နှင့် အေးရင်မတို့ သုံးဦးသား တံချူကိုယ်စီ၊ ထည့်စရာ ကိုယ်စီဖြင့် ဟင်းရွက်ခူး ထွက်ခဲ့ကြ သည်။ ဟင်းရွက် ဟူရာဝယ် မိမိတို့ စိုက်ကြထားသော စိုက်ခင်း ကြံခင်းများ ထဲမှ မဟုတ်၊ တောတွင်း၌ အလေ့ကျပေါက်နေသော ဟင်းသီးဟင်းရွက် များမှ ဖြစ်ပါသည်။

ဝါးကြီးအိုင်ရွာမှ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအရပ်တွင် ယင်းကဲ့သို့ နွေခေါင် ခေါင် အခါ၌ တစ်ဦးတလေ စိုက်ပျိုးထားသော ရေလောင်းကိုင်းခင်းတို့မှ အပ စိုက်ကြထားသော ဟင်းရွက်ခင်းဟူ၍ လုံးဝ မရှိပါ။ ယခုလို အလေ့ကျ ပေါက်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်များသာ ရှိပါသည်။ ၎င်းမှာလည်း ရွာနှင့် နီးနီးကပ်ကပ်နေရာတွင် မရှိတတ်။ နွားရောလူပါ အရောက်အပေါက်နည်း သော ဝေးလံသည့် နေရာများတွင်မှ ရှိတတ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ ယင်းတိမ် ခေါ်သည့် နေရာမှာ ရွာနှင့် အတန်အလှမ်းဝေးသောနေရာ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်း ရာသီတွင် ခူးယူရတတ်လေ့ရှိသော ဟင်းရွက်များမှာ ဂုံရွက်၊ ကျီးအာရွက်၊ ငါးလျှာရွက်၊ ကင်းပုံရွက်၊ လဲလူရွက်၊ ဆူးပုပ်ရွက်၊ ကြက်တက် ရွက်၊ ငရဲပတူရွက်နှင့် မကျည်းရွက် စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအထဲမှ အချို့အပင်တို့မှာ နွယ်ပင်များ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချုံပင်များကို လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်များကို လည်းကောင်း မှီတွယ် ပေါက်တတ်လေ့ ရှိရာ လက်လှမ်းမမီလျှင် တက်၍ဖြစ်စေ၊ တံချူ၊ ချိတ် စသည်တို့ဖြင့် ဖြစ်စေ ဆွဲချကာ ခူးရတတ်ပါသည်။

ယခုလည်း ရွှေရီမတို့ သုံးဦးသည် ၎င်းယင်းတိမ် အရပ်မှ ဂုံရွက်၊ ငါးလျှာရွက်၊ ကျီးအာရွက်၊ ဆူးပုပ်ရွက်၊ ကင်းပုံရွက်နှင့် မကျည်းရွက်များ ခူးလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ရွှေရီမက ဟင်းရွက် ခူးထည့်ရန် အိတ်ထောင် (လွယ်အိတ်) မရှိသဖြင့် ဖခင်၏ လုံချည်အိုကို အိတ်လုပ်ပြီး ထည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက် ထုပ်ပြီး ခေါင်းပေါ်ရွက်၍ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။

ရွှေရီမတွင် ပါလာသော ဟင်းရွက်များမှာ ဂုံရွက်၊ ဆူးပုပ်ရွက်၊ ငါးလျှာရွက်နှင့် မန်ကျည်းရွက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ မန်ကျည်းရွက်ကို အစိမ်း သုပ်၍ ကျန်ဟင်းရွက်များကို စုပေါင်းပြီး စပ်စပ်ဟင်း၊ သို့မဟုတ် ကြော် ချက်ဟင်း ချက်ရန် ရည်ရွယ်ဟန် တူပါသည်။

ဤလိုဖြင့် သုံးဦးသား ယင်းတိမ်မှတစ်ဆင့် ရွာဆီသို့ ပြန်ခဲ့ကြရာ ရွာနှင့် မလှမ်းမကမ်းနေရာတွင် ထန်းတောကြီးတစ်ခု ရှိပါသည်။ ယင်း ထန်းတောအတွင်း၌ ထန်းတက်သမား ကိုမုန်း ဆိုသူ၏ ထန်းတဲ ရှိပါ သည်။ ကိုမုန်းသည် ထန်းလျက်ချက်သော အလုပ်ကို အရောင်ပြမျှ လုပ်ပြီး၊ တိတ်တဆိတ် ထန်းရည်ခါး တည်ရောင်းသူ ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေရီမတို့ လုံမပျိုတစ်စု ဟင်းရွက်ခူးရာမှ ပြန်ချိန် ညနေရိုးရီအခါ၌ ဆိုလျှင် ၎င်း ကိုမုန်း ထန်းတဲသို့ ခွက်ကြီးကိုင် ဦးမင်းကျော် ပရိသတ်များ ဟိုမှသည်မှ ပေါက်ရောက်လာတတ်ကြသည်။ ထိုအထဲ ရွာသူကြီးသား ငထွားတို့ လူတစ်စုမှာ ရတနာပုံ နေပြည်တော်မှ ဗဟိုစည်ကြီးထက်ပင် အချိန်မှန်တတ်သေးသည်။

ယနေ့ ငထွားနှင့် သူ့အဖော် ချက်ကြီးတို့သည် ရွှေရီမတို့ ဟင်းရွက် ခူးထွက်ချိန် ညနေတစောင်း အချိန်လောက်ကတည်းက စောစီးစွာ ရောက် ရှိလာကြပြီး သောက်ပွဲ ကျင်းကြရာ၊ ၎င်းတို့ရွာသို့ ပြန်ကြချိန်နှင့် ရွှေရီမ တို့ တစ်စု ဟင်းရွက်ခူးရာမှ ပြန်ကြချိန်မှာ ချိန်းထားသလို တိုက်ဆိုင်နေပါ သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ငထွားက ရွှေရီမနှင့်တွေ့ရန် တမင်အကွက်ဆင် ခြင်းလည်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ငထွားအဖို့ “စားရက် ကြုံ၍ မုတ်ဆိတ်ပျားစွဲ” ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် ရွှေရီမတို့သုံးဦး ထန်း တောစပ်သို့ ရောက်ရှိလာချိန် ငထွားတို့နှစ်ဦးက ထန်းတဲအတွင်းမှ သိုင်းနင်း ထွက်လာကြပါသည်။

ပထမတွင် ငထွားတို့က ရှေ့မှ ရွာဘက်သို့ ဦးတည်သွားကြသည်။ ရွှေရီမတို့သုံးဦးက ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ငထွားတို့ ဦးတည်ရာလမ်းဆီသို့ လျှောက်လာကြသည်။ သို့သော် ထိုကြားထဲ ထူထပ်ပေါများလှသော ထန်းပင်လုံးများ၊ သစ်ပင်ကြီးငယ်များနှင့် နဘူးချုံ အစရှိသော ချုံပင်များက ကာဆီးနေရာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မမြင်ကြရပါ။

လုံမပျို သုံးဦးတို့အဖို့ မမြင်ကြရုံမျှမဟုတ်၊ အေးရင်မ ဆိုသော လုံမပျိုကမူ မတိုးမကျယ် သီချင်းပင် ဆိုလိုက်ပါသေးသည်။

ဤလိုဖြင့် လာခဲ့ကြရာ ထန်းတောအလွန် ရိုးကလေးတစ်ခု ရှိသည်။ ၎င်းရိုးကလေး ကျော်မိလျှင် ကျော်မိချင်း ငထွားတို့နှစ်ယောက်နှင့် ရွှေရီမတို့ သုံးဦး ဘွားခနဲ တွေ့ဆုံကြရပါသည်။

ရွှေရီမသည် ၎င်းတို့သုံးဦးတွင်သာမက ဝါးကြီးအိုင် တစ်ရွာလုံးမှာ ပင် ချောသည်။ လှသည်ဟု သတင်းကြီးနေသူ ဖြစ်သည်။ ကာလသားတိုင်း လိုလို၏ ပိုးပန်းခြင်းကို ခံရသည်။ ထိုအထဲ ရွာသူကြီး ဦးဒေါ်န၏သား ငထွားလည်း ပါသည်။ သို့သော် ငထွားကို ရွှေရီမက မကြိုက်။ ရွှေရီမ မကြိုက်သည့်အထဲ အကြောင်းမျိုးစုံ ပါဝင်ပါသည်။

ငထွားမှာ သူကြီးသားတစ်ဦး ဖြစ်သည်နှင့်အညီ မောက်မာသည်၊ ရမ်းကားသည်၊ အရက်သေစာ သောက်စား မူးယစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘိန်းလည်း ရှူသည်။ သူတစ်ပါး၏ သားပျို သမီးပျိုကိုလည်း ဖော်ကား မော်ကားပြုချင်သည်။ ချောလှသည့် မိန်းကလေးများဆိုလျှင် ရွှေရီမ တစ်ဦး တည်း မဟုတ်၊ ဘယ်မိန်းကလေး ဘယ်လုံမပျိုမဆို အရချိုင်တတ်သည်။ အနုနည်းဖြင့် မရလျှင် အကြမ်းနည်းဖြင့် ပြုလုပ်တတ်လေ့ရှိသည်။ ပြီး အတည်မကြံချင်တတ်။ ၎င်းတွင် ဤလို ပွေသောရှုပ်သော၊ သောက်စား မူးယစ်သော အလုပ်မှတစ်ပါး အခြားဘာအလုပ်မျှ မရှိ။ ဘာမျှ မကြာသေးပါ။ ငထွားက ရွှေရီမကို ကြိမ်းဖူးသည်။

‘ရွှေရီမရာ နင်က နင့်ကိုယ်နင် ရုပ်လှတယ်ဆိုပြီး မာနကြီးတာလား၊ နင် ဘယ်လောက် မာနကြီးနိုင်မတုံး၊ ကြီးစမ်းပါ။ တစ်နေ့ ငထွား လက်က ဘယ်မှ လွတ်မပြေးနိုင်ပါဘူး ဟ’ ဟူ၍။

ထိုအချိန်က ရွှေရီမ အခြားလူတစ်ယောက်နှင့် ရည်ငံလျက် တိတ်

တဆိတ် ဆက်သွယ်နေကြကြောင်း ငထွား မသိသေး၍ ထိုမျှသာ ပြောဆို ဟန်တူသည်။ ယခု ရွှေရီမတွင် အခြားရည်ငံသူရှိကြောင်း သိရပြီးပြီ။ သိ၍ လည်း ရွှေရီမ အလာ စောင့်ဆိုင်းနေခြင်းလားဖြင့် မပြောတတ်။

ရွှေရီမကလည်း ငထွား၏ ပုံပန်းလက္ခဏာကို မြင်ရလျှင် မြင်ရချင်း အခြေမလှသည်ကို သိသည်။ မသိလျှင် ခံနိုင်မည်လား။ ငထွားနှင့် ချက် ကြီးတို့ နှစ်ယောက်သည် ထန်းရည်ခါး သောက်ပြီး ရွာသို့ ပြန်ကြသူများ ဖြစ်လျက် လူကိုယ်များက ရွာဘက်သို့ လှည့်မနေ။ ၎င်းတို့လာရာ နောက် ဘက်သို့ လှည့်ပြီး လမ်းလယ်၌ မတ်တတ်ရပ် စောင့်နေကြသည်။ နှစ် ယောက်စလုံး ရီဝေသော မျက်လုံး၊ မူးယစ်သောအသွင်များ ဆောင်နေကြ သည်။ ငထွားကဆိုလျှင် လုံမပျို သုံးယောက် လာကြသည့်အနက် ဘယ်သူ ကိုမျှ မကြည့်။ ကြောက်မက်ဖွယ် မျက်ထောင့်နီကြီးများဖြင့် ရွှေရီမသို့သာ စူးစိုက်ကြည့်နေသည်ဖြစ်ရာ၊ ထိုအခြင်းအရာကို မြင်ရလျှင် မြင်ရချင်း ရွှေရီမ လည်း ဘာလုပ်၍ ဘာကိုင်ရမှန်း မသိအောင် ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်သွားပါ သည်။ ရိုးချောက်ကလေးမှ တက်အလာ လှမ်းနေသော ခြေလှမ်းများပင် တုံ့ခနဲ ဖြစ်သွားသေးသည်။ ပြီးမှ ဣန္ဒြေမပျက် ရှေ့မှသွားသော အဖော်များ နည်းတူ ငထွားတို့နှစ်ယောက် ရပ်နေရာ လမ်းအတိုင်း မလျှောက်။ လမ်း ဘေးမှ ကွင်းလျှောက်သည်။ ကွင်းလျှောက်သည့်နေရာတွင်လည်း အဖော် များလိုပင် နီးနီးကပ်ကပ်မကွင်း။ ထိုနှစ်ယောက်နှင့် ဝေးနိုင်သမျှ ဝေးစွာ ကွင်းလျှောက်ချိန်မှာပင် ယခင်က ကျောက်ဘီလူးရုပ်ကြီးလို သူ့အား စား တော့မလို ဝါးတော့မလို ရပ်ကြည့်နေသော ငထွားက-

‘ဟေ့... ရွှေရီမ နေဦး၊ နင့်ကို ငါ ပြောစရာရှိသေးတယ်၊ မသွားနဲ့ဦး’ ဟု ပါးစပ်မှလည်း ပြော၊ ဒယီးဒယိုင်ဖြင့် ရွှေရီမ ရှိရာသို့ လှမ်းလာပါ သည်။ ရွှေရီမကလည်း သူ တားသည့်အတိုင်း ရပ်ပြီး မနေပါ။

‘ဘာပြုလို့ နေရမှာတုံးတော့၊ ပြောစရာရှိရင် ပါးစပ်က ပြောပါ လား’

ရွှေရီမက သွားမြဲ ဆက်သွားရင်း ထိုမျှသာ ပြောပါသည်။ ပြောရင်း ပြောရင်း အသံများ တုန်ယင်လာသဖြင့် ရှေ့ဆက်၍ ပြောလိုသော်လည်း ပြောနိုင်တော့ဟန် မတူပါ။ နောက်တစ်ခု ရွှေရီမက ကွင်းလျှောက်သည်

ဆိုသော်လည်း ငထွားနှင့် အလွန်ချည်း မဝေးပါ။ ငထွားက ခပ်သွက်သွက် လေးငါးလှမ်း လှမ်းလိုက်လျှင်ပင် ရွှေရီမ ရှိရာသို့ ရောက်သွားနိုင်ပါသည်။ ဤတွင်မျှမက ရွှေရီမမှာ တား၍ရပ်မပေါ်သောအခါ ငထွားက ခြေလှမ်း မမှန်ဘဲဖြင့်ပင် ခပ်ပြေးပြေးကလေး လိုက်၍ ရွှေရီမ၏လက်ကို ဖမ်းရာ ဖမ်းမိသွားပါသည်။ ရွှေရီမက ရုန်းသည် မရ။ ပါးစပ်မှလည်း...

‘ကျုပ်ကို မဆွဲနဲ့၊ ကျုပ်ကို မဆွဲနဲ့၊ လွတ်လွတ်’ ဟု အော်သည်။ မရ။ ရွှေရီမတွင် မဟုတ်၊ ကျန်နှစ်ယောက်ကပါ-

‘ကိုငထွား ဘယ်နှယ်လုပ်တာတုံး၊ မလုပ်ပါနဲ့တော့’ ဟု ဝိုင်းပြော ကြသည်။ ငထွားက ထိမျှ မထင်။

‘နင်က တစ်ရွာသား အနပ်စုတ်ကုပ်စုတ် အကောင်ကျတော့ ကြိုက် တယ်။ ငါကျတော့ ငြင်းတယ်။ အခု နင် ဘယ်လိုမှ ငြင်းမရတော့ဘူး။ လာ... ငါ့နောက် လိုက်ခဲ့’

‘တော့နောက်ကို ဘာလို့လိုက်ရမှာတုံး၊ လူကို မတရားမလုပ်နဲ့၊ ကျုပ်ကို အခု လွတ်ပါ’

ငထွားက သူ့လက်ကို အတင်းဆွဲသောအခါ ရွှေရီမသည် ပူထူနေ၍ ဘာပြောရမှန်းမသိ၊ ဘာပြောမိမှန်းလည်း မသိ။ ပါးစပ်မှ ပြောမိပြောရာ စွတ်ပြောပြီး ကြက်ကန် ကန်ကာ အတင်းရုန်းနေပါသည်။

ထိုအခါ ငထွားနှင့် ပါလာသူ ချက်ကြီးက ဘယ်သို့မျှ ကူညီခြင်း မပြုပေသည့် မိငယ်နှင့် အေးရင်မတို့ကိုမူ ဟန့်တားသည်။

‘နင်တို့နဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး၊ နင်တို့ ဝင်မရှုပ်ကြနဲ့။ နင်တို့ ဝင်ရှုပ်ရင် ဟောဒီ ဓားကြည့်’ ဟု အသင့်ဆောင်ယူလာသော ခါးကြားမှ ဓားမြှောင်ကို ထုတ်၍ ပြပါသည်။ မူလက ငထွားကို တားမြစ်ပြီး သူငယ်ချင်းဖြစ်သူအား ဝင်ရောက် ဆွဲရုန်းရန် ဟန့်ပြင်နေကြသော မိငယ်နှင့် အေးရင်မတို့လည်း ချက်ကြီး၏ ခြိမ်းခြောက်မှုကြောင့် တန့်သွားကြသည်။ နှစ်ယောက်စလုံး ရီဝေ မူးယစ်နေကြသည်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့် ကြောက်လည်း အလွန်ကြောက် နေကြသည်။

ဤကြားထဲ ရွှေရီမသည် ရုန်းရုံမျှ ရုန်းသည်မဟုတ်၊ ပါးစပ်မှလည်း အော်ဟစ် အကူအညီတောင်းသည်။ သူ အကူအညီတောင်းသည်မှာ ဘယ်သူ

ဘယ်ဝါရယ် မဟုတ်၊ ကြားရာလူ နီးရာလူက လာရောက်ကူညီရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အကူအညီ ဟူ၍ ဘယ်ကမျှ ပေါ်မလာပါ။ ကူညီမည့်သူ ဟူ၍ အနီးအပါး၌ တစ်စုံတစ်ယောက်မှလည်း ရှိဟန်မတူပါ။ သို့လေလေ ငထွားက ပိုမို အတင့်ရဲလေ ဖြစ်လာသည်။

ရွှေရီမအား ရိုးရိုးနှင့် ဆွဲခေါ်၍ မရသောအခါ ရွှေရီမ၏ ကိုယ်လုံး ကို လက်နှစ်ဖက်စုံဖြင့် အတင်းသိုင်းဖက်သည်။ ရွှေရီမ၏ ဟင်းရွက်ထုပ် သည်မူ စောစောကတည်းက ခေါင်းပေါ်မှ လွင့်စဉ်သွားသဖြင့် အေးရင်မ က ကောက်ယူထားလိုက်သည်။ ရွှေရီမတွင် လူလုံးချည်းရှိနေရာ ငထွား လက်မှ မလွတ် အလွတ် ရုန်းသောအခါ ရုန်းအားရှိလာသည်။

သို့သော် သူက မိန်းမ၊ ငထွားက ယောက်ျား။ ငထွားမှာ အတန်ငယ် မူးယစ် ရီဝေနေသည်မှအပ ငထွားဆိုသည်နှင့် လိုက်အောင် ကိုယ်ကာယ ထွားကျိုင်းသည်။ အားခွန်ဗလ ကောင်းသည်။ သို့အတွက် လွယ်လွယ်နှင့် ရုန်းမရ။ ပြီး ငထွားက ဆံပင်ကို ဖမ်းဆွဲထားသေးသည်။

ဤလိုဖြင့် လုံးလားထွေးလား ဖြစ်နေကြခိုက် ကုန်းဘက် လှည်းလမ်း ဆီမှ မြင်းနှစ်စီးနှင့် လူနှစ်ယောက် အနောက်မှ အရှေ့သို့ ခပ်ဖြည်းဖြည်း စီးနင်းသွားသည်ကို မိငယ်နှင့် အေးရင်မတို့က တွေ့မြင်ကြရသည်။ တွေ့ ရလျှင် တွေ့ရချင်း ၎င်းတို့က ထိုသူတို့ရှိရာသို့ ပြေးသွားကြသည်။ ပြေးရင်း လည်း အော်ဟစ် အကူအညီတောင်းကြသည်။ မြင်းနှင့် လူနှစ်ယောက် ကလည်း ၎င်းတို့အား အကူအညီတောင်းမှန်း သိလျှင်သိချင်း မိငယ်နှင့် အေးရင်မတို့ ရှိရာသို့ မြင်းများကို စိုင်းနှင်လာကြသည်။

ထိုအခြင်းအရာကို ချက်ကြီးက မြင်သည်။ မြင်ပြီး လန့်လည်း အတော်လန့်သည်။ ချက်ကြီး လန့်ရသည့်အကြောင်းမှာ မြင်းနှင့် လာနေ သူ နှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးသောသူသည် များသောအားဖြင့် အစိုးရ အမှုထမ်း နှင့် ပုလိပ်သားများသာ ဆောင်းတတ်လေ့ရှိသော ပျော့ခမောက် ဆောင်း လျက် ပါရှိသဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။

‘ဟေ့.... ငထွား၊ ဟိုမှာ အစိုးရဘက်ကလူ လာနေဘီဟ၊ အစိုးရ ဘက်က လူ’

‘ဟေ့.... တကယ်လား’

‘တကယ်ပေါ့ဟ၊ မြင်းနဲ့ မြင်းနဲ့၊ ငါတော့ အမိမခံရဲဘူး၊ ပြေးမယ် ... ပြေးမယ်’

‘လာကြပါ၊ ကယ်ကြပါဦးတော့၊ ဟော... ဒီမှာ ကျုပ်ကို ကိုငထွား က အတင်း ဆွဲခေါ်နေပါတယ်’

ရွှေရီမက အခွင့်ကောင်းယူကာ ကြောက်ပါတယ်ဆို ကြောင်နှင့် ထပ်တို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ချက်ကြီး လှမ်းပြောလိုက်ကတည်းက ရွှေရီမ အားတက်သွားသည်။ ငထွားမှာလည်း ရွာထဲတွင်သာ သူကြီးသား တစ်ယောက် ဖြစ်၍ ဗိုလ်ကျနေနိုင်သည်။ အစိုးရဘက်သားဟု ဆိုသောအခါ သူလည်း ဖိမ့်ဖိမ့်တုန်သွားသည်။ ထိုအထဲ ရွှေရီမက ထပ်၍ အော်လိုက် ပြန်သောအခါ မြင်းဖြင့်လာသူ အစိုးရဘက်သားဟူသည် ဘယ်သူဘယ်ဝါ ဟု ကြည့်ရှု စစ်ဆေးမနေနိုင်တော့ဘဲ၊ ဆွဲရုန်း ခေါ်ငင်နေသော ရွှေရီမကို လက်မှ လွတ်ခဲ့ကာ ရှေ့မှပြေးသော ချက်ကြီးမှ ရိုးထဲသို့ မရောက်ရသေးမီ ချက်ကြီး ပြေးသော ရိုးအတိုင်း ထွက်ပြေး ပျောက်ကွယ်သွားပါသည်။

ထွက်ပြေး ပျောက်ကွယ်သွားသည်ဆိုရာ၌ ရိုးသည်မူ လူတစ်ရပ် မြုပ်သည်အထိ မနက်ပါ။ ထိုရိုးကမ်းပါး တစ်ဖက်တစ်ချက်၌ နဘူးချုံ တန်းကြီးများ ရှိနေ၍ ထိုချုံတန်းများအတွင်း ကွယ်ပျောက်သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေရီမသည် ဤနည်းဖြင့် ငထွား လက်မှ လွတ်မြောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိငယ်နှင့် အေးရင်မတို့ အော်ဟစ် တိုင်ကြား၍ ကူညီရန် ရောက်လာကြသူ မြင်းစီးခရီးသည်တို့မှာ အခြားသူများ မဟုတ်ကြ။ ဝွေးချိုရွာ သူကြီး ဦးဩဇာနှင့် အဖော်တစ်ယောက်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဦးဩဇာသည် မြင်းဖြင့် ခရီးသွားလျှင် ကျားပါးစပ်ဖိနပ်၊ နံ့သာရောင် ပိုးရှမ်းဘောင်းဘီ၊ ကာကီရှပ်လက်ရှည်နှင့် ပျော့ခမောက် (ဤခေတ်အခေါ် ဂေါ်ရခါးဦးထုပ်) ကို ဆောင်းတတ်လေ့ရှိရာ၊ အဝေးမှကြည့်လျှင် အကယ်ပင် အစိုးရအရာရှိ သို့မဟုတ် ပုလိပ်အမှုထမ်း တစ်ဦးနှင့် တူနေတတ်ပါသည်။

ယင်းသည်ပင် ချက်ကြီးက ရီဝေနေသော မျက်လုံးများဖြင့် လှမ်း ကြည့်ရ၍၊ သို့မဟုတ်လျှင် သူကြီးနောက်လိုက်၏ ကျောတွင် လွယ်ပိုးလာသော သူကြီး၏ နှလုံးပြူးသေနတ်ကိုပါ မြင်ရပြီး ပို၍ လန့်ဖျပ်ပေးဦးမည်။

နောက် သူကြီး ဦးဩဇာတို့က ရွှေရီမတို့ သုံးဦးအား ရွာနှင့် အတော်နီးကပ် သည်အထိ လိုက်ပို့ကြပြီး ငွေချိုရွာဘက်သို့ ပြန်လှည့်သွားကြသည်။

မိငယ်က ဖြစ်ပျက်ပုံ အလုံးစုံကို ပြောပြ၍ ဒေါ်သာလိ သိရသော အခါ ဒေါ်သာလိသည် ရင်ဘတ် စည်တီးဖြစ်ကာ-

‘မခံဘူး၊ ငါမခံဘူး၊ ဒီကောင် ငါ့သမီးကို အရှက်ခွဲတာ၊ သင်းကို လည်း အရှက်ကွဲအောင် လုပ်မယ်။ အရပ်လူကြီး တိုင်လို့ အရပ်လူကြီးက အရေးမယူရင် အရေးယူတဲ့နေရာ သွားတိုင်မယ်။ ကထဲတော် သူများ သားပျိုသမီးပျိုကို ပန်းကောင်း အညွန့်ချိုးလုပ်တာ ခံနေလို့ ဘယ်ဖြစ်လိမ့် မတုံး’

‘အမေရယ် တိုင်ခါမှ တိုင်ပါ၊ ရွှေရီ ရှက်လွန်းလို့ပါ၊ အော်ကြီး ဟစ်ကျယ် ပြောမနေပါနဲ့’

‘ပြောမယ် ပြောမယ်၊ ဒါဟာ ဘာမှ ရှက်စရာမူတ်ဘူး၊ ကလောက် ဆွဲရုံရုန်းရုံနဲ့ ကိုယ့်မှာ အလုံးလည်း ရှေးမသွားဘူး၊ အရပ်လည်း ရှေး မသွားဘူး၊ လူရမ်းကားတစ်ယောက်က ဖော်ကားလို့ အသရေညှိုးတာ တစ် ခုပဲ။ ပြောနေကြာတယ်၊ နင့်အဖေ ကိုမိုးကောင်းကို လိုက်ခေါ်မယ်။ သူနဲ့ ခဏနေခဲ့စမ်းပါ မိငယ်ရယ်၊ အရီးလေး ဘုန်းကြီးဘနောက် လိုက်သွား ချင် လို့ပါ’ ဟု ဆိုကာ ဒေါ်သာလိ အိပ်ခန်းတွင်းမှ ထွက်သွားပါသည်။

(၃)

‘လာ ဒကာသော်၊ ဒကာသော် ဒီတစ်ခါ မြို့သွားတာ တယ်ကြာလိုက်ပါ လား။ ကျုပ်စိတ်ထင်တော့ မြို့က ဒကာမလေးက တယ်လို့ အပြုအစု ကောင်းနေ မှတ်တယ်’

‘ဦးဇင်းကလည်း တောက်တီးတောက်တဲ့ ဘယ်က မြို့က ဒကာမ လေး ရမှာတုံး၊ ဪ... ဆရာရွဲလည်း ရောက်နေသကိုး’

‘အေးကွာ၊ ယင်းဟိုဘက်က မကျည်းတန်းရွာ လာရင်း မရောက် ကြာကြာရှိလို့ ဝင်လာချည်တယ်။ ဒါထက် နေပါဦးကွယ့် မောင်သော်ကရဲ့၊ ပွဲစားကြီး ဦးဖိုးဘရဲ့သမီးနာမည်က ဘသူတဲ့’

‘ဟာ... ဆရာရွဲကလည်း ဦးဇင်းက ဝါသနာရှိလို့ နောက်နေတာ၊ အဟုတ် မှတ်နေပြန်ပါပြီ’

‘မသိပါဘူး မောင်သော်ကရာ၊ ဘယ်သူက ဝါသနာမရှိဘူး။ ဘယ်သူက ဝါသနာရှိတယ်ဆိုတာတော့ ဒို့က တစ်ရံဆံလူ၊ မင်းတို့အချင်းချင်းမှပဲ သိကြမယ်၊ ဟား ဟား၊ ဟား ဟား’

ဆရာရွဲဆိုသူ ဆေးဆရာကြီးမှာ အပြက်အချော် ပြောတတ်လေ့ ရှိသလို အရယ်လည်း သန်လှသည်။ ၎င်းက ကျယ်လောင်စွာ ရယ်သော အခါ ဦးပဉ္စင်းနှင့် ကိုသော်ကတို့လည်း မရယ်ဘဲ မနေနိုင်ကြ။ တစ်ခဏရယ်မောနေကြသည်။

ဝါးကြီးအိုင်ရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ဖြစ်ပါသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း ဆိုသော်လည်း ဝါးကြီးအိုင်သည် တောရွာများအနက် ထူးခြားသော ရွာကြီး တစ်ရွာဖြစ်သဖြင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်းသာရှိသည် မဟုတ်ပါ။ မြို့ငယ်တစ်မြို့၌ရှိသော ဘုန်းကြီးကျောင်းထက်ပင် များပါသေးသည်။

ကျောင်းကြီးကျောင်း၊ ရွှေစေတီကျောင်း၊ တံခွန်တိုင်ကျောင်း၊ သုံးထပ်ကျောင်း၊ ဘုရားကြီးကျောင်း၊ ချိုင်းကျောင်း၊ ပုပ္ပါရုံကျောင်း၊ ဂန္ဓာရုံကျောင်း ဟူ၍ ကျောင်းပေါင်း ရှစ်ကျောင်းတိတိ ရှိပါသည်။ အဘယ်မျှ ကြီးသောရွာ ဖြစ်စေ၊ ထိုမျှ ဘုန်းကြီးကျောင်းများသော ရွာဟူ၍ အလွန် ရှားပါးလှသည်။ သူ့ကျွန်ဘဝသို့ မရောက်မီ ထိုရွာကြီး ကောင်းစားစဉ်က ဆောက်လုပ်ထားသော ကျောင်းများ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ထိုအချိန်တွင်ကား များသော ကျောင်းတို့မှာ ဆွမ်းရှား၊ ကွမ်းရှား ဖြစ်နေကြသည်။

၎င်းရွာတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းများသာ ထူးထူးခြားခြား များနေသည် မဟုတ်သေး။ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ တည်နေပုံကလည်း ခေတ်အလျောက် ဆန်းပြားနေပြန်သည်။

ယင်းချောင်းသည် နတ်မောက်နှင့် မြို့သစ်မြို့များဆီတွင် မြောက်မှ တောင်သို့ စီးဆင်းသွားသည်။ တောင်တွင်းကြီးမြို့၏ အနောက်မြောက် အရပ်ဆီသို့ ရောက်သောအခါ အနောက်သို့ ကွေ့ဆင်းလျက် မြင်ကွန်း အနီး၌ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ပေါင်းဆုံသည်။ ဝါးကြီးအိုင်ရွာသည် ထိုယင်းချောင်း

အရှေ့နှင့် အနောက်မြစ်အထိ စီးဆင်းရာ မျဉ်းကြောင်း ဗဟိုလောက်တွင် ချောင်းနံဘေးကပ်လျက် တည်ရှိပါသည်။

မကွေး၊ တောင်တွင်းကြီး၊ မြို့သစ် စသော ဖိုခုံလောက်ဆိုင် သုံးမြို့ ၏ အလယ်ဗဟိုလောက်တွင်လည်း ဖြစ်သည်။ မြို့သစ်မြို့မှာ ထိုရွာနှင့် အနီးဆုံးဖြစ်သဖြင့် မြို့သစ်မြို့နယ်တွင် အကျုံးဝင်သည်။

ရွာတည်နေပုံမှာ ချောင်းကမ်းပါးဟု ဆိုသော်လည်း ချောင်းနှင့် ကပ်လျက်၊ ချောင်းကမ်းနဖူးပေါ်တွင် မဟုတ်ပါ။ ချောင်းကမ်းနဖူးနှင့် အနည်းငယ် လှမ်းပါသည်။ ထိုလှမ်းသည့် ချောင်းနှင့် ရွာအကြားတွင် ချောင်းကမ်းပါးအတိုင်း သီ၍ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ တည်ဆောက်ထား ပါသည်။

ထို စီတန်းနေသော ဘုန်းကြီးကျောင်းများကို ယင်းချောင်းအတွင်း မှနေ ကြည့်လျှင် ယင်းကမ်းတစ်လျှောက် တိုက်တာအဆောက်အဦများ၊ ပြာသာဒ်ဆောင် ဘုံဆောင်များချည်း တွေ့မြင်ရသဖြင့် လွန်စွာ ကြည့်၍ ကောင်းပါသည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းများသာ မဟုတ်၊ ရွာသည်လည်း ထိုအတိုင်း ဇယားကွက် ချကာ တည်ဆောက်ထားသဖြင့် ရွာနှင့်ပင်မတူ။ အကွက်ချ၍ ပုံပန်းတကျ ဆောက်ထားသော မြို့တစ်မြို့နှင့်ပင် တူပြန်သေးသည်။

စီတန်း ဆောက်လုပ်ထားသော ဘုန်းကြီးကျောင်း၏ မြောက် ဘက် ကုန်းဘက် ခဲတစ်ပစ်သာသာအကွာတွင် အရှေ့နှင့်အနောက် ပြ လမ်းမကြီးများ တန်းလျက်၊ တောင်နှင့်မြောက် လမ်းသွယ်များ စီတန်း ဖောက်လုပ်ထားပုံမှာ ထိုအနားမှ မြို့သစ်၊ နတ်မောက် စသော မြို့များ သည်ပင် ထိုရွာလောက် ပုံပန်း မကျပါ။ စနစ်ဇယား မကျပါ။

၎င်းကို ရှေးသရောအခါ ဘယ်မင်းလက်ထက် ဟူ၍ အတိအကျ ပြောမပြနိုင်သော မြန်မာမင်းတစ်ပါးလက်ထက် အမတ်ကြီးတစ်ဦးဦးကသော် လည်းကောင်း၊ အဆင့်မြင့်သော အရာထမ်း တစ်ဦးဦးကသော် လည်းကောင်း ဦးဆောင်ကာ ရွာရော ဘုန်းကြီးကျောင်းများပါ တည်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤလို အမိန့်အာဏာကို မသုံးဘဲ ဤရွာမျိုး၊ ဤဘုန်းကြီး ကျောင်းမျိုး ဘယ်သူကမျှ တည်ဆောက်နိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။

ယခု ကိုသော်ကတို့နှင့် စကားလက်ဆုံကျနေသော ဦးပဉ္စင်း သတင်း သုံးသည့် ကျောင်းမှာ ထိုကျောင်းများအနက်မှ ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ကျောင်းထိုင် မဟုတ်၊ ခန်းနေ ဦးပဉ္စင်းမျှ ဖြစ်သည်။ ဦးပဉ္စင်း၏ဘွဲ့မှာ ဦးဓမ္မပါလ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးဓမ္မပါလမှာ ကျောင်းထိုင် မဟုတ်ငြားသော်လည်း ကျောင်းကိစ္စ ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာတော်က အရာရာ လွှဲအပ်ခြင်း ခံရသည့်ပြင် ရပ်ရွာရှိ ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ ကြည်ညို လေးစားခြင်းလည်း ခံရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ခေတ်လူငယ်များ၊ ကာလသမီး ကာလသားများ၏ ကြည်ညို လေးစားခြင်း အခံရဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

‘ဟုတ်တယ် ဦးဇင်း၊ ဒီခေတ်မှာ ရုပ်ထဲရွာထဲက ကာလသားတွေ၊ ကာလသမီးတွေ ဘယ်လောက် ပါးတယ်၊ နပ်တယ်၊ လည်တယ် ဆိုပေသည့် ဦးဇင်းတို့လို ခေတ်ဦးဇင်းလေးတွေတော့ ဘယ်သူမှ မမိဘူး။ ဦးဇင်းတို့က အရပ်တကာစုံအောင် ရောက်ဖူးတယ်။ သူများ မမြင်ဖူးတာ မြင်ရတယ်။ သူများ မကြားဖူးတာ ကြားရတယ်။ သူများ မစားဖူးတာ စားရတယ်။ သူများ မရောက်ဖူးတဲ့အရပ် ရောက်ရတယ်။ ပြီး လူပေါင်းစုံနဲ့ ဆက်ဆံ ရတယ်။ တပည့်တော် ပြောတာ ဟုတ်ဘူးလား ဦးဇင်း’

‘ထားပါတော့လေ၊ ဆရာရွဲက ဘာဆိုလိုတာလဲ။ ဆက်စမ်းပါဦး’

‘တခြားတော့ မှုတ်ပါဘူး။ ဦးဇင်းဆိုလည်း မန်းတက်ပြီး ပညာသင် ခဲ့တယ်။ မန်းဆိုတော့ ဘာအထူးပြောစရာလိုတုံး။ ထီးသုံးနန်းသုံး ဗမာ့ အသုံးအနှုန်း ဗမာ့ယဉ်ကျေးမှု မှန်သမျှ အခြေခံမြို့ကြီးကပဲ။ ဒီအထဲ ဦးဇင်း တို့က အိမ်ပေါက်စေ့တက် ဆွမ်းခံကြွရတယ်။ အထက်တန်းက လူရော၊ အောက်တန်းက လူရော၊ မင်းစိုးရာဇာတွေရော၊ လူမျိုးစုံနဲ့ ဆက်ဆံရတယ်။ ပြီး ကောင်မလေးတွေ ချောချောလှလှလေးတွေက ဆွမ်းလာလောင်းတယ်။ သူတို့နဲ့ လက်ချင်း ထိချင်ထိမယ်၊ သူတို့က သပိတ်ထဲ ဆွမ်းလောင်းထည့် တုန်း သူတို့ လက်ဖြူဖြူနုနုကလေးတွေကို သပိတ်ဖုံးနဲ့ပေမဲ့ မသိမသာ အုပ်ချင် အုပ်ထားလိုက်မယ်။ ဟား ဟား ဟား ဟား’

‘ဟာ... ဆရာရွဲကတော့ လုပ်ပြီ။ ကျုပ်ဖြင့် ဒီလိုလုပ်ဖို့ မပြောနဲ့၊ စိတ်ကူးထဲတောင် မထည့်ခဲ့ပါဘူး’

‘ဦးဇင်းလုပ်တာ မလုပ်တာကို တပည့်တော် မဆိုလိုပါဘူး။ ဖြစ်တတ် တဲ့ သဘာဝ ပြောတာပါ။ ဦးဇင်းတို့က ဘုရားအရေတော်ခြုံထားလို့သာ ဦးဇင်း ဖြစ်နေတာကို၊ စင်စစ်တော့ လူပဲ။ လူဟာ လူ့စိတ်လိုပဲ ရှိမှာပဲ။ တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ ဦးဇင်းတို့က ဘုရား ပညတ်တော်မူတဲ့ နှစ်ရာနှစ်ဆယ် ခုနစ်သွယ်သော သိက္ခာပုဒ်က ရှိနေတော့ တကယ်လို့ အဲဒီသိက္ခာပုဒ်ကို အလုံအခြုံ ထိန်းထားနိုင်ရင် ကာယကံမြောက်တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့။ ငါ ပြောတာ မှုတ်ဘူးလား မောင်သော်ကရဲ့။ မင်း ဆိုရင် ဘာမှ အထူး ပြော နေစရာ မလိုဘူး။ ကိုယ်တွေ့ပဲ။ ဟဲ... ဟဲ’

‘ဟာ ဆရာရွဲကလည်း မဟုတ်တာ၊ ဘယ်က ကိုယ်တွေ့ရမှာတုံး ဗျ’

ကိုသော်ကမှာ အဆစ် အခွပ်ခံရသဖြင့် အတန်ရှက်သွားပုံရသည်။ ပြောပြီး ရှက်ပြုံးပြုံးရင်း ဦးခေါင်းငုံ့သွားသည်။

‘ဒကာကြီးရွဲ့၊ တခြား ကိုယ်တော်တွေတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျုပ် တို့ဖြင့် ဆွမ်းလောင်းတဲ့ ဒကာမတွေကို မျက်နှာတောင် စေ့စေ့မကြည့်ခဲ့ ဖူးဘူး’

‘အဲ... အဲကလို တခြားကိုယ်တော်တွေတော့ မပြောတတ်ဘူး ဆို ကတည်းက ဦးဇင်းက ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ တပည့် တော်ရဲ့စကား ဝန်ခံသလို ဖြစ်နေပါပြီ။ ဟုတ်ဘူးလား ဦးဇင်း’

‘ဒကာကြီးရွဲ့ကလည်း ဘယ်ဥစ္စာမှ မလွတ်တော့ပါလား’

‘ပြီး မောင်သော်ကတို့ဆိုရင် ပိုပြီး အတွေ့အကြုံ များနိုင်သေးတယ်။ ဘာပြုလို့တုံး ဆိုတော့ မောင်သော်ကက မန္တလေးထက် လူမျိုးပေါင်းစုံ ပေါ်တဲ့၊ မန္တလေးထက်လည်း ရှုပ်တဲ့ ရန်ကုန်လို မြို့ကြီးမှာ ဆွမ်းခံလာခဲ့ တာကိုး။ တပည့်တော် စောစောကလျောက်တာ အဲဒါကိုပါ။ ဦးဇင်းတို့ အချင်းချင်းက အရည်အချင်းတူ၊ ဉာဏ်ရည်တူ၊ အတွေ့အကြုံမှာလည်း အတူ၊ ဒီတော့ တစ်ဦးခြေကို တစ်ဦးက မြင်နိုင်တာပေါ့၊ ဟား... ဟား... ဟား... ဟား’

ဆရာရွဲ ပြောသလိုပင် ကိုသော်ကမှာ ဘုန်းကြီးလူထွက် ဖြစ်သည် မှာ မှန်ပါသည်။ ဦးပဉ္စင်းဘဝဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၌နေ၍ ဆွမ်းခံစားခဲ့သည်မှာ

လည်း မှန်ပါသည်။ သို့သော် ဦးဓမ္မပါလနှင့် ကိုသော်ကတို့မှာ နေထိုင်ပုံ နေထိုင်နည်းချင်း၊ ပညာဆည်းပူးပုံ ဆည်းပူးကြချင်းကား မတူပါ။ ဦးဓမ္မပါလက မန္တလေးမြို့တွင် လောကုတ္တရာစာ သက်သက်သာ သင်ခဲ့၍၊ ကိုသော်ကက ရဟန်းဖြစ်လျှင်ဖြစ်ချင်း ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်သွားပြီး တစ်နှစ်ခန့်သာ လောကုတ္တရာစာ သင်သည်။ နောက် လူထွက်သည်အထိ ကျန်ငါးနှစ်ခန့် အချိန်တို့မှာ ဘုန်းကြီးဝတ်ဖြင့်ပင် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း တစ်ကျောင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာ သင်ယူခဲ့ရာ ခုနစ်တန်း အောင်မြင်သည်အထိ ပေါက်မြောက်ခဲ့ပါသည်။

ဘုန်းကြီးဝါဖြင့် ခြောက်ဝါမျှ ရခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့မှာပင် လူထွက်သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် လူဝတ်ဖြင့် တစ်နှစ်ခန့် နေ၍ အလုပ်ရှာသည်။ အလုပ်မရ။ ဘယ်ဌာနမျိုးမဆို အလုပ်ခန့်ထားနိုင်သူ အရာရှိများမှာ မြန်မာဟူ၍ မရှိသလောက် ရှားသည်။ မျက်နှာဖြူ အင်္ဂလိပ်များ၊ အင်္ဂလိပ် ကပြားများနှင့် အိန္ဒိယလူမျိုးများသာ ဖြစ်ကြပေရာ ၎င်းတို့အားလုံးက အလုပ်ခန့်ထားရန် လူလို၍ အလုပ်ခန့်ခဲ့လျှင် မြန်မာလူမျိုး (သို့မဟုတ်) မြန်မာတိုင်းရင်းသားကို မခန့်လိုကြချေ။ မျက်နှာဖြူနှင့် မျက်နှာဖြူကပြား အရာရှိများက ပထမ သူတို့အမျိုးတူကို ကြည့်သည်။ နောက် ဘာသာတူကို ကြည့်သည်။ ထိုသူများ မရနိုင်မှ ဘာ ဘာသာဖြစ်နေနေ အိန္ဒိယလူမျိုးများကို အခွင့်အရေးပေးသည်။ အိန္ဒိယလူမျိုး အရာရှိများမှာ ပိုလို့ ဆိုးသေးသည်။ မျိုးချစ်စိတ် ရှိသည့်နေရာတွင် မြန်မာလူမျိုးများထက် သာသည်။ မြန်မာလူမျိုးနှင့် သူတို့လူမျိုး ယှဉ်၍ အလုပ်လျှောက်လျှင် မြန်မာလူမျိုးကို မကြည့်။ သူတို့လူမျိုးသာ ကြည့်သည်။ သူတို့လူမျိုးသာ ခန့်သည်။

ထိုစဉ် (၁၉၂၀ ပြည့်နှင့် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်များ အတွင်းကို ဆိုလိုပါသည်) အခါက ရန်ကုန်မြို့ ဆိုသည်မှာလည်း မြန်မာပြည်တွင်းမှ မြို့တစ်မြို့ မဟုတ်သလို လူမျိုးခြားများက လူများစုဖြစ်ပြီး မြန်မာလူမျိုးများမှာ လူနည်းစုသာ ဖြစ်ပါသည်။ လူမျိုးခြားများအနက်လည်း အိန္ဒိယလူမျိုးက အများဆုံးဖြစ်သလို အစိုးရဌာနတိုင်းမှာလည်း အောက်ခြေမှစ၍ အထက် မျက်နှာဖြူများ အုပ်ချုပ်သော အဆင့်အထိ ၎င်းတို့လိုလိုချည်း ဖြစ်နေကြသည်။

ကိုသော်က အနေဖြင့် ဤတွင် အလုပ်လျှောက်၍ မရနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အလုပ်ရှာ၍ မရသောအခါ ကိုသော်က စိတ်ပျက်လာသည်။

နောက်တစ်ခု မျက်နှာဖြူအရာရှိများနှင့် မျက်နှာဖြူ ကပြားများက ညစ်သည်တို့ ရှိသေးသည်။ ထိုစဉ်အခါ ဝံသာနုတွေ အလွန်ခေတ်စားနေသောအခါ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ အပါအဝင် အမျိုးသား နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များက တညီတညွတ်တည်း ဟုမ္မရူး (ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး) တောင်းဆိုနေသော အခါလည်း ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများဆိုလျှင် ကုမ္မာရီအသင်းများဖွဲ့၍ နိုင်ငံခြားဖြစ်ကို မဝတ်၊ ပင်နီချောနှင့် ယောထဘီကို ဝတ်သော အချိန်အခါလည်း ဖြစ်ပေရာ မျက်နှာဖြူနှင့် ကပြားများက မြန်မာဆိုလျှင် လွန်စွာ မုန်းတီးလျက် အောက်တန်းစားအလုပ် ဖြစ်စေဦးတော့၊ မြန်မာကို မခန့်၊ မြန်မာအစား ကုလားများကိုသာ ခန့်ထားတတ်ပါသည်။

ဤတွင် ကိုသော်ကမှာ စိတ်နာနာဖြင့် ရွာပြန် ဆောင့်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ လက်အောက်တွင် လခစားအလုပ်ကို ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဟုလည်း သူ့စိတ်သူ ဆုံးဖြတ်ထားလိုက်သည်။

သို့တိုင်အောင်ပင် ကိုသော်ကမှာ ရွာပြန်ရောက်လာ၍ ပင်ပန်းကြီးစွာ အလုပ်မလုပ်ရပါ။ မိဘက ပစ္စည်းဥစ္စာ အသင့်အတင့်ရှိရုံမျှမက တောင်သူအလုပ်ကို ကောင်းစွာ လုပ်ကိုင်နိုင်သူ အစ်ကိုတစ်ယောက်နှင့် ညီတစ်ယောက်တို့ လူလွတ်များ ရှိနေကြ၍ သူ့အဖို့ လူပိုတစ်ယောက်လို ဖြစ်နေပါသည်။ မလုပ်၍လည်း ညီကရော အစ်ကိုကပါ ဘာမျှမပြောပါ။ သူ့ဘာသာသူ သွားချင်ရာ သွား၊ လုပ်ချင်ရာ လုပ်၊ နေချင်ရာ နေနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း သူက အလကားမနေပါ။ ရန်ကုန်သို့ သုံးလ တစ်ကြိမ်၊ လေးလ တစ်ကြိမ် ဆိုသလို သွား၍ ကုန်သွေးကုန်နုပ်ကလေးများ ဝယ်ယူကာ ရွာထဲတွင် လည်းကောင်း၊ ရွာနီးချုပ်စပ်များတွင် လည်းကောင်း လိုက်လံ ရောင်းချတတ်လေ့ ရှိပါသည်။

သူ ရောင်းသော ကုန်ပစ္စည်းများမှာ လိပ်ခွံဘီး၊ ဆင်စွယ်ဘီး၊ လက်စွပ်ကျောက်၊ နားကပ်ကျောက် စသည့် လွယ်အိတ်ကုန်မျှ ဖြစ်သည်။

တစ်ခါတစ်ခါမှာ သူ့ရှိလျှင် ဖန်ပုတီး၊ ဖန်လက်ကောက်၊ ဓာတ်ပုတီး၊ ဓာတ်လက်ကောက်နှင့် ပန်းစည်းကြိုးများ ပြုလုပ်ရန် သိုးမွှေးချည်ခင် စသည်တို့လည်း ပါတတ်သေးသည်။

သူ၏ ကုန်ပစ္စည်းများမှာ အများအားဖြင့် မိန်းကလေးကြိုက် ကုန်များသာ ဖြစ်သဖြင့် မိန်းကလေး၊ မိန်းမငယ်များက သူ့ကို အလွန်ခင်ကြသည်။ သူ့အဖို့ တစ်ရွာမှတစ်ရွာ၊ တစ်မြို့မှတစ်မြို့ ကူးသန်း သွားလာရန်လည်း ခက်ခဲခြင်းမရှိပါ။ အကြောင်းမှာ သူ့မိဘများတွင် မြင်းတစ်ကောင် ရှိသဖြင့် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုလည်း တောင်တွင်းကြီးမြို့မှ ယမန် တစ်နေ့ကမှ ပြန်လာသည်။ ယနေ့ ဦးပဉ္စင်း ဦးဓမ္မပါလထံသို့ ရောက်ရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် ထိုဦးပဉ္စင်းနှင့် အလွန် လေထပ်သူဖြစ်ရာ ရွာ၌ ရှိနေလျှင် တစ်နေ့တစ်ခေါက် အရောက်လာတတ်သည်။ ရောက်လာလျှင်လည်း ဦးပဉ္စင်းနှင့် တိုင်းရေးပြည်ရာအကြောင်း၊ ရဟန်းတော်များ ဖွဲ့စည်းထားသော သံဃသာမဂ္ဂီအဖွဲ့များအကြောင်း၊ ဝံသာနုအသင်းများအကြောင်း၊ ဝိုင်အမ်ဘီအေ၊ ဂျီစီဘီအေ စသည့်အဖွဲ့များအကြောင်း၊ ဝံသာနုအသင်းနှင့် ကုမ္မာရီ အမျိုးသမီးအသင်းတို့က လူမျိုးခြားဖြစ် ပစ္စည်းများကို သပိတ်မှောက်ကာ တိုင်းရင်းဖြစ်ပစ္စည်းများကိုသာ သုံးစွဲကြသည့်အကြောင်း။

ဒိုင်အာကီအုပ်ချုပ်ရေးက ဘယ်လို၊ ဟုမ္မရူး ဆိုသည်က ဘယ်နည်း၊ ဒိုမိနီယန်က ဘယ်ပုံ စသည့် အကြောင်းများကို စိတ်ဝင်တစား ပြောဆို ဆွေးနွေးတတ်ကြလေ့ ရှိပါသည်။

စင်စစ် ဦးပဉ္စင်းအနေဖြင့် ထိုအကြောင်းများကို ယင်းမျှလောက် ဗဟုသုတရှိသည် မဟုတ်ပါ။ ကိုသော်က ပြောပြ၍ သိရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဦးပဉ္စင်းမှာ တိုင်းရေးပြည်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လွန်စွာ ဝါသနာထုံလှသည့်ပြင် မိမိတို့လူမျိုးအပေါ် အနိုင်အထက်ကျင့်ကာ မတရားသက်သက် ကျွန်ပြုထားသော အင်္ဂလိပ်အစိုးကိုလည်း အထူးသဖြင့် မုန်းတီးလျက် ရှိပေရာ၊ ကိုသော်က ရောက်လာလျှင် အခြား ဘာအကြောင်းကိုမျှ မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်း မပြုလို။ ထိုအကြောင်းများကိုသာ ထပ်ပြန် တလဲလဲ မေးမြန်း လေ့လာနေတတ်လေ့ ရှိပါသည်။

ဦးပဉ္စင်းတွင် မဟုတ်၊ ဆရာရွဲကလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပင်။ သူသည် ရွာလည်၍ ဆေးကုနေပေသည့် တိုင်းရေးပြည်မှုကို အထူး စိတ်ဝင်စားသူ ဖြစ်သည်။ သူသည် ဦးပဉ္စင်းထံသို့ ရောက်လာသည် ဖြစ်စေ၊ ကိုသော်ကနှင့် တစ်နေရာရာ၌ တွေ့ရသည် ဖြစ်စေ၊ ယခုကဲ့သို့ သုံးဦး သုံးဖလှယ် ဆုံစည်းမိကြသည် ဖြစ်စေ ထိုအကြောင်းများကိုသာ စိတ်ဝင်တစား ဆွေးနွေးတတ်ကြသည်။ ၎င်းတို့အချင်းချင်း မတန်ရည်ငံနေကြသူများ ပီပီ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တွေ့ဆုံမိကြလျှင်လည်း စောစောက ပြောဆိုခဲ့ကြသော စကားများအတိုင်း အရွန်းအနောက်များက စ၍ ပြည်တည်တတ်ကြပါသည်။

ဆရာရွဲမှာ ငွေလေးရွာတွင် နေသော်လည်း ငွေလေးရွာနှင့် ဝါးကြီးအိုင် ရွာသည် နှစ်ရွာတစ်ရွာလို ဖြစ်နေရာ ငွေလေးကဲ့သို့သော ရွာသိမ်ရွာငယ်တွင် အနေနည်းပြီး ဝါးကြီးအိုင်မှာ လိုလိုချည်း ရှိနေတတ်ပါသည်။ ဝါးကြီးအိုင်သို့ လာလျှင်လည်း ရွာထဲတွင် ဆေးကုစရာ၊ ဆေးပေးစရာ ရှိလျှင်သာ နေတတ်ပြီး ကျန်အချိန်များတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့သာ လာရောက်နေတတ်လေ့ ရှိပါသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ယခုကဲ့သို့ သုံးဦးသား ဆုံမိနေလျှင် ရွာထဲမှ ထမင်းစား လာခေါ်လျှင်ပင် မလိုက်တတ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာပင် စားသောက်နေတတ်ပါသည်။

‘နေပါဦးကွ၊ မောင်သော်က မြို့က ပြန်လာတယ်ဆိုတော့ မြို့က ဘာသတင်းထူးတွေများ ကြားခဲ့သေးတုံး’

‘ထူးတော့ ထူးလှတယ် မှုတ်ပါဘူး ဆရာရွဲရာ၊ ခါတိုင်းလိုပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကောလာဟလတွေကတော့ သူတစ်မျိုး ငါတစ်ဖုံ ပြောနေကြတာပဲ။ နက်ဖြန်ပဲ တိုင်းပြည်ပျက်တော့မလို၊ သန်ဘက်ခါပဲ စကြာမင်းလောင်း ဆိုက်လာလို့ အင်္ဂလိပ်တွေ ထွက်ပြေးရတော့မလို၊ တချို့ကလည်း အခု သံဃာတော်တွေ နယ်လှည့် တရားဟောနေတာ ရသေ့ရှစ်သောင်း ဆရာပေါင်းတို့ ဆိုက်လာမယ့် ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပဲ တဲ့’

‘တန်စမ်းပါကွယ်၊ ဒီစကြာမင်းတို့ ရသေ့ရှစ်သောင်းတို့ မျှော်ရတာလည်း လူတွေ သေသေရတော့မယ်။ တကယ်တော့ စကြာမင်းဆိုတာလည်း သေပြီးတဲ့ နောက်မှတော့ ဘယ်ကလာ ပြန်ရှင်နိုင်လိမ့်မတုံး။ ရသေ့

ရှစ်သောင်း ဆရာပေါင်းဆိုတာလည်း လူတွေက တော်လျော် ပြောနေကြတာပါ။ အဂ္ဂိယဆရာတို့၊ မှော်ဆရာတို့ မဟုတ်တရုတ် ပြောတိုင်း ယုံနေကြတာပါ’

‘ပြီး ပြောကြသေးတယ်။ ရန်ကုန်ဘက်က ကုမ္မာတပ်ကြီး ချီလာပြီးတော့ သူတို့မြို့မှာရှိတဲ့ ကုလားဆိုင်တွေ တလုတ်ဆိုင်တွေကို သိမ်းရုံးဖျက်ဆီးပစ်တော့မလိုလို၊ ကုလားဖြစ် အထည်ဝတ်တဲ့လူ တွေရင်လည်း အဲဒီဝတ်ထားတာတွေကို အတင်း ဆွဲဖြုတ်လိမ့် မလိုလို၊ အဲဒီအသံတွေ ကြားတာနဲ့ ဈေးထဲက အပျိုမတွေလည်း လန့်ဖျပ်ပြီး တချို့ ပင်နီအင်္ကျီနဲ့ ယောထဘီနဲ့ ဖြစ်ကုန်ကြပြီ’

‘အေး... အဲဒါတော့ ခပ်ကောင်းကောင်းပဲကွ။ နောင်ဖြစ်တာ မဖြစ်တာ အပထားလို့၊ အဲဒီလိုဝတ်ကြတဲ့အတွက် ပိတ်တွေ၊ ပဒုမ္မာတွေ အတော့်ကို အရောင်းထိုင်းသွားမှာ။ နောက်ဆုံး လုံးလုံးမရောင်းကြရဘူးဆိုရင် သင်းတို့တိုင်းတစ်ပါးက ပစ္စည်းရောင်းနေတဲ့ ကုလားတွေ၊ တလုတ်တွေလည်း ဒီမြို့မှာ မနေနိုင်ကြတော့ဘူးပေါ့။ ဟုတ်ဘူးလား ဦးဇင်း’

‘အင်း... ဒကာကြီးပြောတာ ကောင်းတော့ ကောင်းပါရဲ့။ သို့ပေမဲ့ ဒါက တကယ့်အချက်အချာ မဟုတ်သေးဘူး။ ကိုင်းဖျားကိုင်းနားလောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ တကယ့်တကယ် အရေးကြီးတာက ကျုပ်တို့အပေါ်မှာ ဖိနှိပ်လွှမ်းမိုးနေတဲ့ အင်္ဂလိပ် ဒကာကြီးရဲ့။ အင်္ဂလိပ်ကို သိပေါ့ဘုရင် ပါတော်မူစက ကျုပ်တို့ မြို့လုင်ကနေပြီး ခံချတဲ့ ဗိုလ်မင်းရောင်တို့လို ခံချနိုင်မှာ တစ်နည်းနည်းနဲ့ နှောင့်ယှက်ကလုပြုနိုင်မှ အရေးပါ အရာရောက်မှာ’

‘အင်း... ဒို့ ဦးဇင်းကတော့ဟေ့ ကြံလိုက်ရင် သေးသေးကွေးကွေး ဘယ်တော့မှ မကြံဘူး။ ခေါင်မှ လှမ်းချင်တယ်။ ကဲ... ဦးဇင်းက အစိုးရကို ခံချချင်တာတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ဘယ်မတုံး လူ၊ ဘယ်မတုံး လက်နက်’

‘ဒါလည်း မခက်ပါဘူး ဒကာကြီးရဲ့၊ အခု ဒီနယ် ဒီပြည်မှာရှိတဲ့ လူတွေဟာ တိုက်ရမယ့်လူတွေပေါ့။ အဲဒီလူတွေဟာ ဦးစီးဦးဆောင် မရှိလို့သာ ငြိမ်နေကြရတာ။ ဒီအင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ကျေနပ်နေတယ်များ ထင်သလား။ ဘယ်သူကမှ မကျေနပ်ဘူး။ မိုးခေါင်လို့ ဘာလုပ်သီးဆောင်တာမှ မရပါဘူးဆိုတာ မြေခွန် အတင်းတောင်းတယ်။ သဿမေခွန် အတင်း

တောင်းတယ်။ မပေးနိုင်တော့ နွားဆွဲတယ်၊ လှည်းဆွဲတယ်၊ သူတို့ လာတဲ့ အခါလည်း ဆန်ပေးရတယ်၊ ဆီးပေးရတယ်၊ လှည်းပို့ရတယ်၊ ဒီအထဲ သူကြီးလိုလူက အာဏာပြတာက တစ်မျိုး၊ တပ်စည်းရိုး အချိန်နဲ့ မပြီးရင် ထိတ်တုံးခတ်လိုက်ချင်တယ်။ လူမညီလို့သာ ခံနေကြရတာ၊ အဲဒါတွေကို ဘယ်သူမှ မခံချင်ကြဘူးဗျ'

ဦးပဉ္စင်းမှာ ပြောရင်း ပြောရင်း အသံကျယ်လာသည်။ ဒေါသသံ ပါလာသည်။ ယင်းကို ဆရာရွဲ့နှင့် ကိုသော်ကတို့က ပြုံး၍ နားထောင်နေ ကြသည်။

'လက်နက်ဆိုတာလည်း ဘာခက်မှာတုံး။ ကျုပ်ရဲ့ ဒကာကြီး အခု ထက်ထိ မသေသေးဘူး၊ ရှိသေးတယ်။ ဒကာကြီးတို့ ဗိုလ်မင်းရောင်တပ်ထဲ လိုက်စဉ်တုန်းက လက်နက်ဆိုလို့ ဓားမတိုတစ်ချောင်းကလွဲပြီး ဘာမှမပါ ဘူးတဲ့။ နောက် ကုလားဖြူစစ်တပ်နဲ့လည်း နှစ်ပွဲ သုံးပွဲလောက် တိုက်လိုက် ပြီးရော။ ကုလားဖြူ ကိုင်တဲ့ မောင်းထိုးသေနတ်တွေ၊ အမြောက်တွေမှ ရလိုက်တာ သောက်သောက်လဲပဲ တဲ့'

'ဟုတ်မယ်လေ၊ ဦးဇင်းက ဘာအမျိုး ဘိုးတူ ဆိုသလို ဗီဇကိုက ကုလားဖြူ မုန်းလာခဲ့တော့ ဒီအချိန်မှာ ဒီစကားပဲ ထွက်မှာပဲပေါ့'

ဗိုလ်မင်းရောင်တို့ တော်လှန်စဉ်အခါက ၁၈၈၅ ခုနှစ်နှင့် ၁၈၈၈ ခုနှစ်အကြား၌ ဖြစ်သည်။ ယခု ဦးပဉ္စင်းများ ပြောဆို ဆွေးနွေးနေသော အချိန်မှာကား ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်လျက်၊ ဗိုလ်မင်းရောင်ကို နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ် တို့က ရက်စက်စွာ ခေါင်းဖြတ် သုတ်သင်ခဲ့သည့် အချိန်နှင့်ဆိုလျှင် နှစ် ပေါင်း လေးဆယ်ပင် မပြည့်သေးပါ။ ဗိုလ်မင်းရောင်တပ်တွင်းသို့ လိုက်ပါ တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ဦးပဉ္စင်း၏ ဒကာကြီးဆိုသူမှာ ယခုတိုင် အသက်ထင်ရှား ရှိလျက် ခြောက်ဆယ်အရွယ်ခန့်မျှသာ ရှိပါသေးသည်။ ဝါးကြီးအိုင်ရွာ၌ မဟုတ်၊ ဝွေးချိုရွာ၌ ရှိပါသည်။

ဦးပဉ္စင်း ဝါးကြီးအိုင်ရွာသို့ ရောက်ရှိ ပျော်မွေ့နေခြင်းမှာ ရဟန်း ဒကာရှိနေ၍၊ ရဟန်းဒကာကလည်း လွန်စွာ ကြည်ညို၍ မန္တလေးသို့ ပို့ကာ စာသင်ကြားစေပြီး စာသင်ရာမှအပြန် ပင့်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဦးပဉ္စင်း ၏ ရဟန်းဒကာကား အခြားမဟုတ်။ ရွှေရီမတို့အဖေ ဦးမိုးကောင်း ဖြစ်ပါ

သည်။ သို့အတွက် ဒေါ်သာလိက ဦးမိုးကောင်းကို “ဘုန်းကြီးဘ”ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းများကို ဆရာရွဲက သိသည်။ သိ၍လည်း ဦးပဉ္စင်း ၏ သတ္တိ ဗျတ္တိကို ချီးကျူးနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

‘ဒါထက် နေပါဦး ဦးဇင်း၊ တပည့်တော် ကြားဖြတ်ပြီး လျှောက် ပရစေဦး။ ဒီရောက်လာကတည်းက မေးဖို့ လျှောက်ဖို့ဟာ စကားကောင်း နေတာနဲ့ မလျှောက်ဖြစ်ဘူး။ ဦးဇင်းဒကာကြီး ကိုမိုးကောင်းရဲ့ သမီးကိစ္စ ဘယ်လိုဖြစ်သွားတုံး။ ပြီးကော ပြီးပြတ်သွားပလား’

‘ဒီအကြောင်း မပြောစမ်းပါနဲ့ ဒကာကြီးရာ၊ ဒီအကြောင်း ပြောရင် ကျုပ် ဒေါသဖြစ်လွန်းလို့။ ကျုပ်ကလေ ဘုန်းကြီးဖြစ်နေလို့၊ ဘုန်းကြီး မဟုတ်ပဲ လူသာဆိုရင် ခုလောက်ရှိ စက်တိုင်ရောက်ချင် ရောက်နေမှာ’

ဦးပဉ္စင်းမှာ စောစောကထက်ပင် စိတ်တိုလာဟန် တူသည်။ ဦးပဉ္စင်း ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာကို ကြည့်ပြီး ဆရာရွဲပင် မျက်လုံးပြူး မျက်ဆံပြူး ဖြစ်သွားပါသည်။ ပြီးမှ ကိုသော်ကဘက်သို့ လှည့်၍-

‘ဖြစ်ပုံက ဘယ်လိုတုံး မောင်သော်ကရဲ့၊ ရှင်းပြစမ်းပါဦး’

‘ထုံးစံအတိုင်းပေါ့ ဆရာရွဲရာ၊ သူတို့က အာဇာနည်ကို ချီနေတဲ့ လူတွေ မှတ်လား။ ဒီတော့ ကော်မတီလူကြီးတွေကကော မျက်နှာလိုက်ချင်း လိုက်ရင် ဘသူ့ဘက် လိုက်မတုံး။ သူကြီးသားနဲ့ သူကြီးဘက် လိုက်မှာ ပေါ့ ဆရာရွဲရဲ့။ နောက်ဆုံးတော့ ကော်မတီလူကြီး လေးယောက်စလုံးက ဒီအမှုဟာ အခြေအမြစ် မရှိဘူး။ သက်သေသက္ကာရ မခိုင်လုံဘူးဆိုပြီး ပလပ် ပလိုက်တာပေါ့’

‘ဟာ... မင်းတို့ရွာက ကော်မတီတွေကလည်း ဘယ်လိုကော်မတီ တွေတုံးကွ။ ကျောင်းဒကာ ဦးဖိုးကျော့တို့ဆိုရင် သိက္ခာ၊ သမာဓိ ရှိတဲ့ နေရာမှာ နာမည်တစ်လုံးနဲ့ နေတာပါ။ ပြီး ပစ္စည်းလေးကလည်း အတော် အတန်ရှိတော့ ငါ့စိတ်အထင် သူဟာဖြင့် အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ဆုံးဖြတ် မှာပဲ။ မျက်နှာမလိုက်တန်ကောင်းဘူး၊ သိက္ခာအပျက်မခံဘူးလို့ ထင်နေ တာ’

‘ဟုတ်ပါတယ်၊ ကျုပ်တို့လည်း အစက ဒီလိုပဲ ထင်နေတာ။ သူတွင် မှတ်ပါဘူး၊ ဒီအထဲမှာပါတဲ့ သူ့လိုပဲ နာမည်တစ်လုံးနဲ့နေတဲ့ ဘုရားဒကာ

ဦးကြီးမှူးတို့လည်း တကယ်ကျတော့ ဒို့ဘုရားက မယားဘက် ပါသွား တာပဲ’

‘ဒကာကြီး၊ ဒကာကြီးလည်း အနယ်နယ် နဲ့စပ်ပြီး ဗဟုသုတရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ။ ဒီခေတ်ကြီးမှာ လူရိုးဆိုတာ ဘယ်မှမရှိဘူး။ သင်္ချိုင်း ကုန်းမှာပဲ ရှိတယ် ဒကာကြီးရဲ့’

ဦးပဉ္စင်းက ဝင်ထောက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးပဉ္စင်း၏ လေသံမှာ စောစောကကဲ့သို့ ဒေါသတကြီး မဟုတ်သော်လည်း ပြတ်သားလှသည်။ ဦးပဉ္စင်း၏မိန့်ကြားချက်သည် စကားလုံးနည်းပြီး အလွန်ရိုးသော မိန့်ကြား ချက် ဖြစ်ပေသည့်လည်း အဓိပ္ပာယ်က ကျယ်ဝန်းလှသည်။ လူ့လောကကြီး တွင် အထင်ကြီးစရာ လူတွေ များစွာရှိသည်။ ထိုအထင်ကြီးစရာ လူများ သည်ပင် တစ်နေ့ကျတော့ မဟုတ်တာကစ မဟုတ်တာ လုပ်နေကြသည်။ “ပါးစပ်က ဘုရား ဘုရား၊ လက်က ကားရား ကားရား” လုပ်ကြသည်။ ဟူ၍လည်း အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူလိုက် ကောက်ယူနိုင်သည်။

‘နို့အရင်က တပည့်တော် ကြားတော့ဖြင့် ကိုယ်တော်တို့ ဂွေးချို သူကြီး မောင်ဩဇာကတောင် မိန်းကလေးဘက်ကနေပြီး ကျုပ်ကို ကိုငထွား က အဓမ္မ ဆွဲရုန်းနေပါတယ်ဆိုတဲ့ စကားထွက်မလိုလိုကိုး။ ပြီး သူကိုယ်တိုင် ငထွား ရိုးထဲဆင်းသွားတာ နောက်ကနေ မြင်လိုက်ရ ဆို’

‘ဒကာကြီးနယ်၊ ဒီသူကြီးကကော ဘာသား ထုထားတာမို့လို့ မျက်နှာကြီးငယ် မလိုက်ဘဲ နေရမှာတုံး။ သူက သူကြီး သူကြီးချင်း ဖြစ် လို့၊ ဦးဒေါနတို့ဘက် ပိုပြီး ကာကွယ်ဦးမှာပေါ့’

‘ဦးဇင်း ဆွမ်းအုပ်စုံပြီ ဘုရား’

ကျောင်းသားကလေး တစ်ယောက် ဦးပဉ္စင်းကို လာရောက်ဝတ်ပြု ပြီး လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

‘အေးအေး လှယ်နှင့်ကြ၊ ငါ လာခဲ့မယ်။ ဒကာကြီး ကျောင်းမှာ စားသွားနော်၊ ဘယ်မှ မသွားရဘူး၊ ဒကာသော်ရောပေါ့။ ကြံကြိုက်တုန်း စားသွားပါ’

‘တပည့်တော် အိမ်က စားခဲ့ပါပြီ ဘုရား၊ ဆရာရွဲသာ ကျွေးပါ။ တပည့်တော်က ကိစ္စမရှိပါဘူး’

‘ကိုင်း..... ဒါဖြင့် ဒကာသော် ဆရာရွဲနဲ့ စကားပြောနှင့်ကြဦးပေါ့။ ကျုပ် ဆွမ်းသွားပြင်လိုက်ဦးမယ်။ ဒကာသော် ပြန်တော့ မပြန်နဲ့ဦးနော်။ ကျုပ် ဒကာသော့်ကို မေးစရာတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်’

‘မပြန်သေးပါဘူး ဦးဇင်းရဲ့၊ ဆရာရွဲနဲ့လည်း တွေ့တုန်းတွေ့ခိုက် နေဦးမှာပါ’

[၄]

‘မငိုပါနဲ့ ရွှေရီရာ၊ ဒင်းတို့က မနာလိုဝန်တိုဖြစ်ပြီး ဇော်ကားကြပေမဲ့ ကိုယ့် မှာ ဘယ်လိုမှ ထိခိုက်နစ်နာသွားတာမှ မှုတ်ဖဲ။ သူတို့က ဒင်းတော့ နာမည် ပျက်ရောဟယ်ဆိုပြီး ဆွဲလားရုန်းလား လုပ်ကြရုံလောက်နဲ့လည်း နာမည် က သူတို့ ပျက်စေချင်သလို ပျက်သွားတာ မှုတ်ပါဘူး။ ဟိုတုန်းကလည်း ဒီရွှေရီ၊ အခုလည်း ဒီရွှေရီပဲ၊ ဘာထူးသေးတုံး’

‘ထူးတာပေါ့၊ ထူးတယ်၊ အများကြီး ထူးတယ်။ ထူးလို့ပဲ ကို သိုက်ထွန်းတောင် ဟိုအရင်ခေါက်တွေတုန်းက ဒီအိမ်ကို မဝင်ဘူး။ အခု ဝင်တာ၊ အခု ဝင်တာတောင်လည်း အစ်မနဲ့ ပက်ပင်းပါ တွေ့ပြီး အစ်မက မှာလို့ ဝင်လာတာ၊ နို့မှုတ်ရင် ဝင်မှာ မှုတ်သေးဘူး။ အဲဒါ ထူးတာပေါ့’

‘ဪ... ဒါကြောင့်လား၊ ရွှေရီက ငါ ဒီအိမ် မလာလို့ စိတ်ဆိုး နေသလား။ ဒီအကြောင်း ရွှေရီကမှ မသိသေးဘဲကိုး။ ငါကဖြင့် ရွှေရီနဲ့ တွေ့ချင်လိုက်တာ၊ ရွှေရီတို့အိမ် လာချင်လိုက်တာမှ တစ်ပိုင်းကို သေလို့။ ငါ မလာတာက တခြားကြောင့်မှုတ်ဘူး ရွှေရီ၊ ဦးဇင်းကရယ်၊ ငါတို့အထဲက လူကြီးတွေဖြစ်တဲ့ ကိုကြွက်သိုးကြီးတို့၊ ကိုသာဩတို့ကရယ်၊ ကိုသာဩဆိုရင် အခု ပါပါတယ်၊ မယုံရင် ရွှေရီ မေးကြည့်ပါ။ အဲ.... သူတို့က အမှုအခင်း မပြီးသေးခင် မသွားနဲ့ဦးလို့ တားထားတဲ့အတွက် နေရတာ။ ဒီအတွက်တော့ ငါ့ကို ဘယ်လိုမှ အထင်မလွဲပါနဲ့ ရွှေရီ’

ရွှေရီမသည် စထိုင်ကတည်းက သိုက်ထွန်း ရှိရာဘက်သို့ မျက်နှာ မလှည့်ဘဲ တစ်ဖက်သို့ လှည့်ထိုင်သည်။ ထိုင်ပြီးနောက် ဘာစကားမျှ မပြော ဘဲဖြင့် တရှုပ်ရှုပ် ငိုနေခဲ့သည်။ သိုက်ထွန်းက အမျိုးမျိုး ချောသည်။

အနည်းနည်းဖြင့် ဖျောင်းဖျာသည်။ သို့သော် မရ။ ငိုမြဲ ငိုသည်။ သိုက်ထွန်းက
 ချောမရသည့်အဆုံး အထက်ပါစကားကို ပြောလိုက်သောအခါတွင်မှ ရွှေရီမ
 သည် မိမိအပေါ်တွင် စိတ်ဆိုးနေကြောင်း၊ ထိုအချိန် ထိုကာလက မိမိ
 မလာသဖြင့် မိမိကို စိတ်မျက်လျက် ဝမ်းနည်းပက်လက် ဖြစ်နေကြောင်း
 ၎င်း၏စကားအရ သိရတော့သည်။ “အနာသိတော့လည်း ဆေးရှိ” လာရ
 သည်။ မိမိသည် ဘာကြောင့် သူ့ထံသို့ မလာရသည့်အကြောင်း ရှင်းပြရ
 သည်။ သို့ ရှင်းပြရင်းဖြင့် သိုက်ထွန်းက ရွှေရီမ၏ လက်မောင်းသား တစ်တစ်
 ရစ်ရစ်ကလေးကို အသာအယာ ဆုပ်ကိုင်ထားလေရာ ရွှေရီမက ဘယ်သို့မျှ
 မပြု၊ ရုန်းကန်ခြင်းလည်း မပြု၊ တွန်းဖယ်ခြင်းလည်း မပြု။ မျက်နှာသည်ပင်
 သိုက်ထွန်းဘက်သို့ လှည့်လာသေးသည်။

စောစောပိုင်းကမူ သည်သို့ မဟုတ်ပါလေ။ ရွှေရီမက သိုက်ထွန်းကို
 အနားကပ်လည်း မခံ၊ အကိုင်အတွယ်လည်း မခံပါ။ သိုက်ထွန်းက ရွှေရီမ
 နှင့် နီးစေရန် ရွှေရီမ အပါးသို့တိုးသည်။ ရွှေရီမက တစ်နေရာမှ တစ်နေရာ
 သို့ ရွှေ့သွားသည်။ လူချင်း တွေ့စက သိုက်ထွန်းသည် ရွှေရီမ အပါးသို့
 ကပ်ပြီး ရွှေရီမ၏ လက်ကောက်ဝတ်ကလေးကို အသာအယာ ဆုပ်ကိုင်သည်။
 ရွှေရီမက ဖယ်ချပြီး တစ်နေရာ တိုးသွားသည်။ ယခုမူ “အနာနှင့်ဆေး၊
 သင့်အောင်ပေး” တော့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် ပျောက်ကင်းသွားသည့် လက္ခဏာ။

ရွှေလသာသာ ညချမ်းချိန်ခါ၌ ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေရီမတို့ အိမ်နှင့်
 ရွှေရီမ၏အစ်မ ရွှေကြည်တို့ နေထိုင်ကြသော အိမ်ကလေးအကြား ပဲစင်
 အောက်၌ ဖြစ်ပါသည်။

ဘုန်းကြီးဘ ဦးမိုးကောင်းနှင့် ဒေါ်သာလိတို့မှာ ရွှေကြည်၊ ရွှေရီ
 (များသော လူငယ် လူလတ်စု မိန်းမ ယောက်ျား မဟူတို့က ရွှေကြည်မ၊
 ရွှေရီမဟု ခေါ်တတ်ကြသည်) ဟူ၍ သမီးနှစ်ယောက်ရှိရာ၊ တစ်ယောက်သော
 သူ ရွှေကြည်က အိမ်ထောင်သည်၊ ရွှေရီမက ဆယ့်ရှစ်နှစ်ခန့်အရွယ် အပျိုတို့
 ဖြစ်ကြသည်။

ရွှေကြည်မှာ အိမ်ထောင်ကျသည် ဆိုကတည်းက အိမ်ဝင်းအတွင်း
 မှာ အိမ်ခွဲနေသည်။ ခွဲသည်ဆိုပေသည့် အခြားသို့ ထွက်မသွား။ ၎င်းတို့
 အိမ်ဝင်းအတွင်းမှာပင် အိမ်ငယ်တစ်လုံး ဆောက်နေသည်။ ထိုအိမ်ဝင်း

အတွင်း အိမ်နှစ်လုံးရှိသည့်အနက် ဘုန်းကြီးဘ ဦးမိုးကောင်းတို့ နေသော အိမ်က ခြေတံရှည်အိမ်မြင့် အိမ်ကြီး၊ ရွှေကြည်တို့လင်မယား နေထိုင်ကြ သော အိမ်က အိမ်ငယ်၊ အိမ်ကုပ်ကလေး။ ယာလုပ်ငန်းကိုမူ အတူတူပင် လုပ်ကြသည်။

၎င်းနှစ်အိမ်ကြားတွင် ပဲစင် (ပဲပုစွန်ပင်) ရှိသည်။ မောင်းစင် ရှိသည်။ ထိုမောင်းစင်နှင့် ပဲစင်၏နောက်ဘက်တွင် နွားမခြံရှိသည်။ နေရာမှာ ဤ ကဲ့သို့ အဆောက်အဦများ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေ၍ တစ်ကြောင်း၊ လသာရက် ည ဖြစ်သော်လည်း ပဲစင်အောက်တွင် လရောင်ဟူ၍ ပန်းခရေပင်အောက် တွင် ခရေပွင့်ကလေးများ ကျိုးတိုးကျဲတဲ ဟိုတစ်ပွင့် သည်တစ်ပွင့် ကြွေကျ သလိုသာ အပွင့်အပြောက်ကလေးများ ရောက်ရှိနေ၍၊ ချစ်သူနှစ်ဦးတို့ ထိုင် နေကြသည်အား အပြင်တစ်ရံဆံလူတို့ တွေ့မြင်နိုင်ရန် လွန်စွာ ခဲယဉ်းလှ ပါသည်။

၎င်းပြင်လည်း အိမ်တွင် ဦးမိုးကောင်း မရှိပါ။ ရွာသူကြီးက တစ်အိမ် တစ်ယောက် မောင်းထုခေါ်၍ သူကြီးအိမ်သို့ သွားနေပါသည်။ ဒေါ်သာလိ သည် လရောင်လင်းသော အိမ်ကြမ်းပြင်၌ မိုင်းငင့်နေသည်။

ရွှေကြည်တို့ အိမ်ကလေးတွင်မူကား သိုက်ထွန်း၏အဖော် သာဩ နှင့် ရွှေကြည်တို့ စကားပြောနေကြသည်။ ပေါ်အေး အမည်ရှိသော ရွှေကြည် ၏ ယောက်ျားသည်ကား အိမ်မကြီး၏ ခေါင်းရင်းဘက်တွင် နွားစာ ပြောင်း ရိုး စဉ်းနေသည်။

အကယ်၍ သိုက်ထွန်းနှင့် ခယ်မဖြစ်သူ ရွှေရီမတို့ ချစ်သူအချင်းချင်း စကားပြောနေကြသည်ကို ပေါ်အေး သိလျှင်လည်း ဘာမျှ ပြဿနာ တက်စရာအကြောင်း မရှိပါ။ ပေါ်အေးမှာ ပေါ်အေးဆိုသည်အလိုက် အလွန် အေး၊ အလွန်ရိုးသူ ဖြစ်ရုံမျှမက ရွှေကြည်ပြီးလျှင် ပြီးရသူ တစ်ယောက် ဖြစ်၍ပင်။ ရွှေကြည်အနေဖြင့်ကား ပြောဖွယ်ရာမရှိ။ သိုက်ထွန်းနှင့် ရွှေရီမ တို့ ဤအခြေသို့ ရောက်ရှိလာကြခြင်းမှာ ၎င်းက လော၍ ဖြစ်ပါသည်။

သိုက်ထွန်းအနေဖြင့် ရွှေရီမအပေါ် နဂိုကတည်းက မချစ်မကြင်၍ မဟုတ်၊ ချစ်ကြင်မှု ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သူ့နဂိုအလျောက်တော့ ရွှေရီမ ကို မစရဲပါ။ သိုက်ထွန်းသည် အလွန်ရိုး၍ အလွန်လည်း ရှက်တတ်သူ

ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် မူလက ချစ်နေလျက် ရွှေရီမကို မစရဲခဲ့။ ရွှေရီမကလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့အချင်းချင်း ယခုမှ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရဲရဲတင်းတင်း ချစ်တင်းစကား ပြောရဲလာကြသည်။ ဤလိုလည်း ချစ်ကြရော မလိုမုန်းထားရှိသူ ငထွားက ကြားဝင် နှောင့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ငထွားနှင့် ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်ကြပြီးနောက် သူတို့အချင်းချင်း ဤတစ်ခါသာ တွေ့ရဖူးသေးသည်။ စောစောက သိုက်ထွန်း ရှင်းပြသည့် အတိုင်းပင် အမှုအခင်း ဖြစ်နေကြသည့် တစ်လခန့်အတွင်း သိုက်ထွန်းက မိမိချစ်သူ ရွှေရီမအား အဘယ်ကြောင့် လာရောက်တွေ့ဆုံခြင်း မပြုသည်ကို ရွှေရီမ နားလည်သွားပါပြီ။

ထိုထက် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ဆက်သွယ်မိကြသည်ကို အနည်းငယ် ရှင်းပြလိုပါသည်။ သိုက်ထွန်းသည် ဦးမိုးကောင်း၊ ဒေါ်သာလိတို့ ရဟန်းခံခဲ့သော ဦးဓမ္မပါလ၏ ညီတစ်ဝမ်းကွဲ ဖြစ်သလို၊ ဒေါ်သာလိသည်လည်း ဝွေးချိုရွာ ဇာတိဖြစ်လျက် သိုက်ထွန်း၏ အမေ ဒေါ်ငြိမ်းလှနှင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လွန်စွာ ချစ်ခင်သော ငယ်သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဦးဓမ္မပါလ မန္တလေးသို့ ပညာသင် မသွားရသေးမီ ရဟန်းဖြစ်စ၊ သိုက်ထွန်းကျောင်းသားအရွယ်တွင် ဦးဓမ္မပါလက ၎င်းအား ဝါးကြီးအိုင် ကျောင်းသို့ ခေါ်ယူ၍ ပညာသင်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က သိုက်ထွန်းမှာ နံနက်စာသာ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ စားပြီး ညစာ ထမင်းကို ၎င်း၏အစ်ကို ဦးပဉ္စင်း၏ ရဟန်းဒကာမလည်းဖြစ်၊ ၎င်း၏အမေ ဒေါ်ငြိမ်းလှ၏ သူငယ်ချင်းလည်း ဖြစ်သော ဒေါ်သာလိတို့ အိမ်တွင် စားပါသည်။

ဒေါ်သာလိတို့တွင်လည်း သားယောက်ျားဟူ၍ မထွန်းကားဘဲ သမီးမိန်းကလေးများချည်း ရှိနေရာ၊ ထိုစဉ်က သိုက်ထွန်းအား သားယောက်ျားလေး တစ်ဦးအလား အထူးချစ်ခင်ကြပါသည်။ သိုက်ထွန်းကလည်း ၎င်းတို့အား မိဘကလွဲလျှင် မိဘပမာ အထူးလေးစား၍ ၎င်းထက်ကြီးသော ရွှေကြည်အား အစ်မ တစ်ယောက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ၎င်းထက်ငယ်သော ရွှေရီမအား နှမကလေး အရင်းအချာကဲ့သို့ လည်းကောင်း ချစ်မြတ်နိုးခြင်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ထို ညီအစ်မကလည်း သူ့အား ထိုနည်းလည်းကောင်း ချစ်ကြ

သည်။ သူသည် ဒေါ်သာလိတို့၏ အိမ်သားတစ်ဦးကဲ့သို့ လုပ်စရာရှိလျှင် သူ တတ်အားသမျှ လုပ်ကိုင်ပေးသည်။ စားစရာရှိလျှင်လည်း စားသည်။ သူသည် ထိုစဉ်က ဦးပဉ္စင်း မန္တလေးသို့ စာသင်ကြွသွားသည့်တိုင် ကိုရင် လူထွက်ပြီးမှ ဝေးချိုရွာသို့ ပြန်သွားသည်။

သိုက်ထွန်း ကိုရင်ဝါဖြင့် နှစ်ဝါ (နှစ်နှစ်ခန့်) နေထိုင်ခဲ့ရာ ထိုရက် များအတွင်း ဒေါ်သာလိတို့ကပင် ဆွမ်းချက်ပို့သည်။ ဝေးချိုရွာ သိုက်ထွန်း ၏ မိဘများက ဆန်၊ ဆီ ထောက်သော်လည်း မယူကြပါ။ သူတို့ ကုသိုလ် ယူချင်၍ဟု ဆိုကြသည်။

သို့ဖြင့် သိုက်ထွန်း ကိုရင် လူထွက်၍ ဝေးချိုရွာသို့ ပြန်မည်ပြုသော အခါ ရွှေကြည်ကရော ရွှေရီမကပါ ဝေးချိုကို မပြန်ပါနှင့်၊ သူတို့အိမ်မှာ နေပါဟု တားကြသေးသည်။ သိုက်ထွန်း ဝေးချိုရွာသို့ မပြန်၍ မဖြစ်ပါ။ အကြောင်းမှာ သိုက်ထွန်း ကိုရင် လူထွက်သည်ကပင် သိုက်ထွန်းတို့အိမ်တွင် ယာတန်းလန်း၊ လယ်တန်းလန်း၊ စိုက်ခင်းများ တန်းလန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ကိုင် မည့်သူ မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သိုက်ထွန်း၏အဖေ နွားစာ မြက်ရိတ်ရင်းဖြင့် ပိုးထိခံရသည်။ ပိုးထိ ပြီး နေ့မျှမကူးဘဲ ဆုံးသွားသည်။ ထိုအခါ အမေတစ်ယောက်တည်း ဘယ် နည်းနှင့်မျှ မနိုင်နိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။ အခြား ကူဖော်လောင်ဖက် ဆို ၍လည်း သိုက်ထွန်းအောက် “ဖွားစိန်” အမည်ရှိ သိုက်ထွန်း၏ နှမငယ်မှာ ထိုအခါက ဆယ့်လေးနှစ်အရွယ် လူမမည်မျှ ရှိသေးသည်။ လူမည်သည် တိုင်အောင်လည်း အမျိုးသမီးမျှဖြစ်၍ အလွန်တရာ ကြမ်းခက် ထရော်လှ သော ယောက်ျားသားတို့၏ လုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ထွန်စီးသော အလုပ်၊ လှည်းတိုက်သော အလုပ်၊ စည်းရိုးကာသော အလုပ် စသည့် တောင်သူ ယာလုပ် ဓားမခုတ်ကို လုပ်နိုင်မည်မဟုတ်။ သိုက်ထွန်း၏ အမေသည်ပင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ထွန်မစီးဖူး၊ လှည်းမတိုက်ဖူး၊ ယာမခုတ်ဖူးခဲ့ပါ။ အမျိုးသမီးများ အလုပ်ဖြစ်သည့် ကောက်စိုက်၊ ကောက်ရိတ်နှင့် နှမ်းနုတ်၊ နှမ်းခါ၊ ပေါင်းထိုး၊ ပဲသင်လောက်သာ လုပ်ဖူးပါသည်။ ဖွားစိန်အောက် “သိုက်ညွှန်း” အမည်ရှိ ညီငယ်တစ်ယောက် ရှိသေးသည်။ သူကမူ ကျောင်း နေတုန်း။

သိုက်ထွန်းသည် မူလက ကိုရင်ဝတ်ဖြင့် သုံးဝါဆိုမည်ဟု ခန့်မှန်းထားရာ သုံးဝါ မဆိုဖြစ်။ ဆယ့်ခြောက်နှစ်သားအရွယ် နှစ်ဝါဖြင့် လူဝတ်လဲလိုက်ရသည်။ အလွန်တရာ ကြမ်းတမ်း၊ အလွန်တရာ ပင်ပန်းလှသော ယာလုပ်ငန်းကို ထိုအရွယ်ကတည်းက မနိုင်တိုင်ဖြင့် ဦးစီးဦးဆောင်ပြုကာ လုပ်ခဲ့ရသည်။ ၎င်း ကိုရင် လူထွက်စဉ်က ရွှေကြည်နှင့် ရွှေရီမတို့က ငွေချိုရွာ မပြန်ဖို့ တားသည်ဆိုခြင်းမှာ သူတို့လည်း ငယ်ရွယ်သူများ ဖြစ်ကြ၍၊ ရှေ့နောက် တိုင်းထွာခြင်း မပြုနိုင်သေး၍ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုလောက် သိတတ်သောအရွယ် ဆိုလျှင် သည်သို့ ထားကြလိမ့်မည် မဟုတ်။

သိုက်ထွန်းမှာ ဆယ့်ခြောက်နှစ်သား အရွယ်မှစ၍ ထွန်နှင့် နွားနှင့်၊ လှည်းနှင့် ယာနှင့် အိမ်ထောင်ကြီး တစ်အိမ်ထောင်ကို ရိုးသားစွာဖြင့် ဦးစီး၍ လုပ်ခဲ့သည်မှာ ယခု အသက်နှစ်ဆယ်ပင် ပြည့်ခဲ့ပြီ။ သည်ကြားထဲ ထမင်းတော့ မငတ်ဘဲ စားကြရပါသည်။ သို့သော် အသက်ကလည်း ငယ်၊ လုပ်ကျင့်လည်း မရှိ၊ မိုးကလည်း တစ်နှစ် မဟုတ်၊ နှစ်နှစ်လည်း မဟုတ်၊ သုံးနှစ် သုံးမိုး ဆက်၍ ဆက်၍ ခေါင်ခဲ့ဆိုသောအခါ ယနေ့ မျက်မှောက် အခြေအနေတွင် လုပ်အား ကျွမ်းကျင်၍ လူအားကောင်း၊ နွားအားကောင်း၊ မြေကောင်း ရေကောင်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော တောင်သူကြီးများ ပင်လျှင် ကြွေးတင် ကျွန်ဖြစ်လုနီး ငတ်တော့ ပြတ်တော့မည် ဆိုသောအခါ၌ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရတို့ကလည်း သီးနှံပျက်များကို သီးနှံပျက်စာရင်း မသွင်းဘဲ မြေခွန်ယာခွန် မရမနေ တောင်းခံနေသောအခါ၊ သိုက်ထွန်းတို့တွင် မြေကောင်း ရေကောင်း အချို့လည်း သူတစ်ပါး လက်တွင်းသို့ ရောက်သလောက် ရောက်ကုန်ပြီ၊ နွားများလည်း ဖခင် ထားရစ်ခဲ့သည့်အတိုင်း မဟုတ်တော့။ နွားမ အချို့နှင့် နွားကြီးနွားကောင်း မှန်သမျှ ပြုတ်ကုန်ပြီ။ ယခင် ငွေချိုရွာမှ လူချမ်းသာကြီး ဦးလူမင်းနှင့် မမျှော်လင့်ဘဲ တွေ့ဆုံခဲ့ရစဉ်က သိုက်ထွန်း နှလုံးတုန် ရင်ခုန် ဖြစ်မိသလို ကျွေးဆပ်စရာလည်း တန်းလန်းရှိသေးသည်။ သို့အတွက် ဤနှစ် ယာလုပ်ငန်း အားလပ်နေသည့် နွေရာသီတွင် အလုပ်တကာတို့တွင် အပင်ပန်းဆုံးဖြစ်သည့် ကွမ်းထမ်း လုပ်ငန်းကို အဖော်များနှင့်အတူ လိုက်၍ ထမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုဆိုလျှင် တန်ခူးကုန် ကဆုန်ဆန်း၍ အချို့အရပ်ဒေသတို့၌

ကဆုန် ညောင်ရေသွန်းပွဲတော်များပင် ကျင်းပ ပြီးစီးခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သိုက်ထွန်း တို့သာပင် ကဆုန် ညောင်ရေသွန်းချိန်မှန်းလည်း မသိ၊ လှူရတန်းရပျော်ရပါးရမှန်းလည်း မသိ။ ကူသယ် ခေါက်သယ် ကွမ်းထမ်း ရောင်းချခဲ့ရသည်မှာ ယခု အနောက်ဘက် မြစ်နားဆီတွင် ရောင်းချပြီး ပြန်လာခဲ့သည့် အခေါက်အထိ တစ်နေ့လုံး ဆယ်ခေါက်တိတိ ရှိခဲ့ပါပြီ။ နောက် ထမ်းနိုင်လျှင် တစ်ခေါက်စ နှစ်ခေါက်စသာ ထမ်းနိုင်တော့မည်။ ယာလုပ်ငန်း စတော့မည်။ “အလှည့်မသင့်တော့ နွားမ တောင် ရုန်းရ” ဆိုသလို နွေးဦးဆောင်းနှောင်းကာလက ကြွေးတိုး ဆပ်လိုက်ရသော နွားကျားကြီးအစား ချိုကွေးမကြီးနှင့် စာပေါက်အမည်ရှိ နွားသိုးကလေးတို့ဖက်၍ နွားချေးချရဦးမည်။ အချို့ ဤအချိန်မှာပင် နွားချေး ချနေကြပြီ။ ဤအထဲ စိတ်မကောင်းစရာ၊ ခံပြင်းစရာအဖြစ်က ပေါ်လာသေးသည်။ မိမိက နှမကလေးလို တစ်ဖုံ၊ ရည်းစားလို တစ်မျိုး၊ ကျေးဇူးရှင်မကလေးလို တစ်နည်း အသည်းစွဲအောင် ချစ်ခဲ့ခင်ခဲ့ ကြင်နာခဲ့ရသော ရွှေရီမအား သူကြီးသား လူရမ်းကား ငထွားက ဖခင်အားကိုး၊ လူမိုက်အားကိုးနှင့် စော်ကားခဲ့သောအဖြစ်။

သိုက်ထွန်းသည် ၎င်းဖြစ်ရပ်များကို ကြားခါစက “ဖြစ်ရလေခြင်း” ဆိုပြီး ထမင်းပင် မစားနိုင်ပါ။ သို့သော် ရန်ကိုရန်ချင်း တုံ့ပြန်လိုစိတ်ကား မရှိ။ သူ့အနေဖြင့် သတ္တိ ဗျတ္တိ နဲ့ညှိသူမဟုတ်ပေသည့် လူမိုက်လမ်းစဉ်ကို မလိုက်လိုပါ။ မိမိချစ်သူ ရွှေရီမအတွက် ကရုဏာ သက်နေခြင်းမျှ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချိန်ကတည်းက ချစ်သူကို အလွန် တွေ့ချင်နေသည်။ ချစ်သူလွန်စွာ စိတ်ထိခိုက်နေမည်၊ ဝမ်းနည်း ခံပြင်းနေမည်ကို သိသည်။ သို့သော် အစ်ကိုဖြစ်သူ ဦးပဉ္စင်းက လည်းကောင်း၊ ဦးပဉ္စင်းကဲ့သို့ပင် ကျောင်းသားအရွယ်က အစ်ကိုလို တစ်မျိုး၊ ဆရာသမားလို တစ်ဖုံ၊ အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့ရဖူးသူ ကိုသော်ကက လည်းကောင်း၊ ရွှေရီမ၏မိခင် ဒေါ်သာလိက လည်းကောင်း အမှုကိစ္စ မပြီးပြတ်ခင် ရွှေရီမနှင့် မတွေ့ပါနဲ့ဦး ဆို၍ ရွှေရီမထံ လာချင်လျက် မလာဘဲ အောင့်အည်းနေခဲ့ရသည်။

ရွှေရီမနှင့် သိုက်ထွန်းတို့ ဆက်သွယ်မိခဲ့သည်မှာ လအတန်ကြာခဲ့ပြီ။ ဦးပဉ္စင်းနှင့် ဒေါ်သာလိတို့နား ရောက်သည်မှာ မကြာသေး။ ၎င်းတို့

အနက် ဒေါ်သာလိအနေဖြင့် ဘာမျှမပြောသော်လည်း ဦးပဉ္စင်းကမူ သိုက်ထွန်းကို အပြစ်တင်သည်။ ၎င်းကို အများက အပြစ်ပြောလိုက ပြောနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဘာမျှမပြောတော့။ “မလှုပ်စိတ်တူ” ဆိုသော စကားအတိုင်း တစ်ဖက်ကလည်း ရဟန်းဒကာ ဒကာမ၏သမီး၊ ကိုယ့်နှမနှင့် ဘာမျှ မခြား။ ကျန်တစ်ဖက်ကလည်း ညီတော်နေသည်။ အချင်းချင်း အလယ်လယ်တွေ ဖြစ်မိတူတူ၊ ဘာမျှ စိတ်မချစရာ မရှိဟု ယူဆပုံရသည်။

‘ရွှေရီ အခု ဟင်းရွက်ခူးတွေ ဘာတွေ ထွက်သေးလား’

‘အဖေက ဟင်းရွက်ခူးတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ တောထဲ လည်ပြီး ဟင်းရွက်ခူးဖို့ မပြောနဲ့၊ ဟောဒီ အိမ်ဝင်းထဲမှာရှိတဲ့ မန်ကျည်းပင်တို့၊ သနပ်ပင်တို့က အရွက်တောင် တက်မခူးရဘူးတဲ့။ မရှိ ရှိတာနဲ့ ချက်တဲ့။ ခူးပေးတဲ့လူလည်း မရှိဘူး၊ ချက်စရာလည်း မရှိဘူးဆိုရင် မစားဘဲ နေကြတဲ့’

‘ဦးကြီးက ရွှေရီ ဒီလိုဖြစ်ရတာ တော်တော်ကို စိတ်မကောင်းဘူးနဲ့ တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ ပြောတာဖြစ်မှာ။ နို့ ရေခပ်တွေ ဘာတွေကော’

‘ရေခပ်တော့ ထွက်တာပေါ့။ ရေခပ်မှ မထွက်ရဲဘူး ဆိုရင်လည်း သူတို့ကို ကြောက်လို့ ဖြစ်နေမယ်။ အားချင်းမတူလို့ မနိုင်ရင်သာ ရှိရမယ်၊ လူ လူချင်းတော့ ဘယ်သူမှ မကြောက်ဘူး’

ရွှေရီမ၏အသံမှာ ဟိုတုန်းကလို ငိုသံပါဖြင့် မဟုတ်တော့၊ အတန်ငယ် မာကျောလာသည်။ ချစ်သူနှင့် တွေ့ဆုံရသဖြင့် စိတ်လည်း ကောင်းသွားပုံ ရသည်။ ထိုသို့ ခပ်ဆတ်ဆတ် ခပ်မာမာ ပြောလိုက်သဖြင့် သိုက်ထွန်းက “အာဂ ရွှေရီပါကလား” ဟု စိတ်ထဲမှ ကျိတ်၍ အောက်မေ့မိသေးသည်။

သူတို့ ထိုင်သောနေရာမှာ နှစ်တောင်ခန့် အရှည်ရှိသော အင်ကြင်းကျောက်တုံးကြီး တစ်ခု၏ ဟိုဘက်စွန်း သည်ဘက်စွန်း ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ယောက်၏ ကိုယ်နှင့် တစ်ယောက်၏ ကိုယ်တို့မှာ ထိပွတ်မနေကြ။ ကြားတွင် အတန်ငယ် ကွာဟ နေသည်။ သို့အတွက် ရွှေရီမ ပြောသော စကားအဆုံးတွင် သိုက်ထွန်းက လူကိုယ်ချင်း ကပ်သွားအောင် တိုးလိုက်သည်။ သို့ တိုးကပ်လိုက်သောအခါ ရွှေရီမ၏မျက်နှာ တစ်ခုလုံးပေါ်တွင်

ပဲစင်အရိပ်ကြောင့် လရောင် ကျရောက်ခြင်းမရှိပေသည့် အနီးအပါးရှိ အခြား အရာဝတ္ထုများပေါ်တွင် လရောင် ကျရောက်နေသည်ဖြစ်ရာ၊ ယင်းတို့က ရောင်ပြန်ဟပ်ပြီး ရွှေရီမ၏ မျက်နှာအလှကို ဝိုးတဝါးမျှ ပေါ်လွင် စေ ပါသည်။ ဤတွင် သိုက်ထွန်းက မျက်နှာချင်း ကပ်တည့်ပြီး-

‘ငါကပဲ ရွှေရီ၊ မျက်နှာ မမြင်ရတာ ကြာလို့လား။ ရွှေရီကပဲ တောထဲ တောင်ထဲဆိုလို့ ဘယ်ကိုမှ မထွက်ရဘဲ ငြိမ်းပြီး အသားအရေ စိုပြေလာ လို့လား မပြောတတ်ဘူး၊ ဟိုတုန်းကနဲ့စာရင် ရွှေရီ အများကြီး ပိုလှလာ တယ်’

‘အမယ် တန်စမ်းပါ၊ ဒီက သူ မလာတာ ဖမ်းအပြစ်တင်လိုက်လို့ ပျားရည်နဲ့ ဝမ်းချတာပါ။ တကယ်တော့ စိတ်ထဲက ပါလို့ပြောတာ မှတ် ပါဘူး’

ရွှေရီမက ခေါင်းခါခါ လည်ခါခါဖြင့် ပြော၍၊ စကားအဆုံးသတ်၍ မေးကလေး ငေါ့တည့်ကာ မျက်နှာကို တစ်ဖက်သို့ လွှဲထားလိုက်သည်။

‘တကယ်ပါ ရွှေရီ၊ ငါ ဘယ်တုန်းကမှ လိမ်မပြောဘူးပါဘူး။ ဒီမှာ ဒီဘက် လှည့်စမ်းပါဦး’

‘လှည့်ဘူး၊ နဂိုထဲက သူများ ချစ်သလို မချစ်လို့ မလာ မသွား လုပ်နေတာ’

မလှည့်ဘူးဆိုသော်လည်း မရပါ။ သိုက်ထွန်းက ရွှေရီမ၏ တစ် ကိုယ်လုံးကို သိမ်းဖက်လိုက်ပြီး၊ ရွှေရီမ၏ ၎င်းဘက်သို့ မလှည့်လိုသော မျက်နှာကို ၎င်း၏ရင်ဆီသို့ အရောက် ဆွဲယူလိုက်ပါလေသည်။

‘ဟောဟိုမှာ ကိုပေါ်အေးကြီး လာနေတယ်၊ ဖယ်စမ်းပါ’

ရွှေရီမက အလန့်တကြား ပြောလိုက်သဖြင့် သိုက်ထွန်းလည်း အဟုတ် ထင်မှတ်ကာ ရွှေရီမ၏ကိုယ်ကို ရစ်ပတ်ဖွဲ့နှောင်ထားသော လက်များ ကပျာ ကသီ ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။ ရုပ်သိမ်းပြီးလျှင်ပြီးချင်း ရွှေရီမက တစ်နေရာ သို့ ရွှေ့ထိုင်လိုက်သည်။

‘ဘယ်မတုံး၊ ကိုပေါ်အေးက ဒီလာတာမှ မှတ်ဖဲ၊ အိမ်ပေါ် တက် သွားတဲ့ ဥစ္စာ’

ရွှေရီမက ခစ်ခနဲ တစ်ချက်ရယ်လိုက်သည်။ ပြီးမှ-

‘ရွှေရီကကော ကိုပေါ်အေး ဒီကို လာတယ်ပြောတာမှ မှတ်ဖဲ၊ လာ
နေတာ မြင်လို့ မြင်တဲ့အကြောင်း ပြောတာ။ ဒါက အသာထားစမ်းပါဦး၊
ကိုသိုက်ထွန်းက ဒီတစ်နေ့ ကွမ်းထမ်းပြီး ကြွေးကျေအောင် ဆပ်မယ်ဆိုတာ
မိုးဦးလည်း ကျလုပေါ့၊ အခု ကြွေးကျေပလား’

ထိုစကားကို ကြားလိုက်ရသောအခါ သိုက်ထွန်းသည် စောစောက
မြူးထူး ရွှင်ပျနေသလောက် သံပတ်ပေးထားသဖြင့် ခြေလှုပ် ခေါင်းလှုပ်
လှုပ်နေသော သံပတ်ရုပ် တစ်ခုသည် သံပတ်ကုန်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်
ခြေသည် လည်းကောင်း၊ လက်သည် လည်းကောင်း၊ ခေါင်းသည် လည်း
ကောင်း ရောက်ရာနေရာတွင် ရုတ်ခြည်းရပ်လျက် ဘယ်သို့မျှ ဆက်လက်
လှုပ်ရှားခြင်း မပြုနိုင်တော့သလို တစ်ချက်တည်း မလှုပ်မယှက်ဖြင့် ဝိုင်ကျ
သွားသည်။ ရွှေရီမ၏ အမေးကိုပင် ပြန်လည် ဖြေကြားရန် မေ့လျော့
သကဲ့သို့ ရှိနေပါသည်။

‘ဟင်.... ကိုသိုက်ထွန်း ဘာဝိုင်နေတာတုံး၊ ရွှေရီ ပြောတာ ကြား
ကော ကြားရဲ့လား၊ အခု ကိုသိုက်ထွန်း ကွမ်းထမ်းတာ ငွေဘယ်လောက်
စုမိပြီတုံး။ ဦးလူမင်းဆီက ယူထားတဲ့ကြွေး ကျေအောင် ဆပ်နိုင်ပါ့မလား’

ယင်းသည် သိုက်ထွန်းအဖို့ ပြဿနာပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ပင်
ထိုစကားကို ကြားလိုက်ရသောအခါ သိုက်ထွန်းသည် အဆစ်အခွပ်ခံရသော
ကြက်ကြီးလို တစ်ချက်တည်း မလှုပ်နိုင်၊ မယှက်နိုင် ဝိုင်ကျသွားခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်းသီးဆောင်းနှံများ ရိတ်သိမ်းချိန်အခါက ဖြစ်သည်။ သိုက်
ထွန်းသည် အလုပ်အားလပ်သော ကြားရက် တစ်ရက်တွင် ဝှေးချိုရွာမှနေ၍
ချစ်သူရှိရာ ဝါးကြီးအိုင်သို့ အပြေးရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ ချစ်သူ
ရွှေရီမက သည်နေ့ သို့မဟုတ် လာမည့်နှစ် ဝါးမဆိုမိ တစ်ချိန်ချိန်တွင်
လက်ထပ် မင်္ဂလာပြုရန် အရေးဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့ အရေးဆိုစဉ် အခါက
သိုက်ထွန်းက-

‘ငါ ကြိုးစားပါ့မယ်ဟာ ရွှေရီရာ၊ ငါလည်း နင့်လိုပဲ ကိုယ်ချစ်တဲ့
သူနဲ့ အတူတူနေချင်တာပေါ့။ ဒါကြောင့်လည်း ငါ ဒီတစ်နေ့လုံးလုံး ဆင်းရဲ
ဒုက္ခခံပြီး အလုပ်လုပ်တာပေါ့။ တခြား မကြည့်ပါနဲ့၊ ငါ့အသက် ငါ့အရွယ်နဲ့

ဘယ်တုန်းကမှ မလုပ်ဖူးခဲ့တဲ့၊ အဆမတန် လေးပင်တဲ့ ကွမ်းပုတ်ကြီးတွေကို လူကြီးတွေနဲ့ လိုက်ပြီး ထမ်းနေတာ ကြည့်ပါတော့’

ဤလိုပြောတော့လည်း ရွှေရီမက သိုက်ထွန်းအတွက် စိတ်ကောင်းဟန် မတူပါ။ သိုက်ထွန်း ပြောစကားများကို ကရုဏာသက်သော မျက်နှာဖြင့် ငေးမော နားထောင်နေသည်အား အနီးကပ် ကြည့်လျှင် သိသိသာသာ တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ထိုထက် ပို၍ ထင်ရှားသောအရာမှာ ရွှေရီမ၏ ရင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေရီမ၏ ရင်မို့မို့ကလေးပေါ်တွင် လရောင်သည် ပဲစင်အကြားမှ ဆီးရွက်ခန့် အပြောက်အပြောက်များ ထိုးကျနေပါသည်။ ယင်းအပြောက်အပြောက်များ အထက်အောက် နိမ့်တုံမြင့်တုံ လှုပ်ရှားနေသည်ကို ထောက်သဖြင့် ရွှေရီမ၏ ရင်တွင်း၌ ပြင်းပြသော ဝေဒနာ သို့မဟုတ် ခံစားချက် တစ်စုံတစ်ခု ရှိနေပြီကို အတပ်သိရပါသည်။

‘အဲလောက် အပင်ပန်း အဆင်းရဲခံပြီး လုပ်တာတောင်လည်း ကြွေးဆပ်ဖို့ မပြောနဲ့၊ လုပ်ရင်းမတ်တတ် စားဖို့ အနိုင်နိုင်ရယ်၊ ဒီအထဲမှာ ကွမ်းရင်းတဲ့ အကြွေးလည်း ပြန်ဆပ်ရသေးတယ် မှုတ်လား ရွှေရီ’

‘နို့ ကွမ်းရင်းဖို့လည်း အဲဒီ ဦးလူမင်းကြီးဆီက ယူရတာပဲလား’

‘အင်းပေါ့ဟ၊ ကြွေးချေးလို့ကလည်း သူတစ်ယောက်ပဲ လွယ်လွယ်ကူကူ ရတာ၊ သူက ကြွေးတောင်းပက်စက်တာ တစ်ခုက လွဲရင် သွားပြောတဲ့အခါ ဘယ်တော့မှ လက်မလွတ်ဘူး၊ ပေးလိုက်တာချည်းပဲ’

‘ဒါဖြင့် ကိုသိုက်ထွန်းတို့အပေါ် ဦးလူမင်း ကြွေးက မနည်းတော့ဘူး ပေါ့နော်’

ရွှေရီမက သူတို့ကိစ္စ အောင်မြင်ရေးထက် သိုက်ထွန်းတို့၏ နောင်ရေးကို တွေး၍ ပူမိဟန်တူသည်။

‘ဘယ်နဲ့လိမ့်မတုံး၊ မနှစ်ကလည်း မိုးကြီးက ခေါင်လို့ အတိုးရော အရင်းရော တစ်ပြားမှ မဆပ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ ပြီးခဲ့တဲ့ နွေဦးပေါက်ကလည်း ကွမ်းရင်းဖို့အပြင် အစိုးရက မြေခွန်နဲ့ သဿမေခွန် မပေးနိုင်တာလေးနဲ့ ရှိတဲ့ လှည်းနဲ့နွားကို အတင်းသိမ်းမယ်လုပ်လို့ အဲဒီဦးကြီး ဦးလူမင်းဆီကပဲ ငွေငါးဆယ် ထပ်ချေးရသေးတယ်။ အခု ကွမ်းထမ်းလို့ ရတာထဲက ကွမ်းရင်းတဲ့အကြွေးပဲ ဆပ်နိုင်တယ်။ အဲဒီ ငါးဆယ် မဆပ်နိုင်သေးဘူး’